

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:
Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.
V administraciji prejemati velja:
Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.
V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravnništvo in ekspeditija v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-štev. 74.

Štev. 284.

V Ljubljani, v torek 13. decembra 1898.

Letnik XXVI.

Usodna znamenja.

Nečuvana razdivjanost vlada v političnih razmerah naše države. Politična in narodna strast ohaja svoje orgije. Dunajska zbornica in ona v Budapešti sta kraj, odkoder dobivamo dan za dnevno poročila o najhujših surovostih. Ustava, katero so skovali nemški liberalci, jim več ne ugaja, ker ne vladajo, s parlamentom niso zadovoljni, ker nimajo v njem večine. Zato so ti nekdanji patentovani čuvaji svobode, ustave, parlamentarizma sedaj najhujši obstrukcionisti ter z nogami tepajo vse ono, kar so poprej v javnosti vstvarili in branili in kar jim je dajalo naslov in pogoj njih političnega dela.

Ni nam treba posebe povdarjati, da nemški liberalci nimajo nobenega vzroka s sedanjimi političnimi razmerami biti nezadovoljni, kajti vedno še Nemci v državi uživajo neke predprave. Zato je vsa razburjenost, katero iz parlamenta širijo mej svoje somišljenike, le umetna, ker nima svojih korenin v dejanski potrebi. Vsaj kar se razmer pri nas na Slovenskem tiče, moramo reči, da se niso čisto nič spremenile, naj vlada na Dunaju nemško-liberalna ali pa njej nasprotna stranka, mi ostanemo vedno, kar smo bili, narod, s katerim mogotci menijo da lahko delajo poskuse, narod, prepusten močnejšim tujcem na milost in nemilost. Da je v naši deželi v narodnem oziru bolje, nego poprej, to ni zasluga države, to je zasluga zavednega naroda, ki v ogromni večini v deželi vendar le neče biti tlačan. Po drugih kronovinah, koder bivajo Slovenci, pa je dandanes

jednako slabo, ako ne slabše, kakor je bilo za časa nemško-liberalnih vlad.

Nemški liberalci torej nimajo nobenega vzroka biti nezadovoljni. In vendar onemogočujejo vsako redno parlamentarno delo, begajo ljudstvo, ne vedoč, da jim mas ne bo tako lahko ukrotiti, kakor samih sebe, ako se razmere spremene.

Jedino katoliško-ljudska stranka obsega mej Nemci še može, ki hranijo kot katoličani v sebi čut pravičnosti do drugih narodov. Zato pa se vale nanjo kar gore nemško-liberalnega in nacionalnega srda. To stranko treba vničiti, tudi kmetsko prebivalstvo alpskih deželá treba vpreči pred nemško-nacionalni voz.

Stališče katoliška ljudske stranke je zelo težavno; od ene strani se vanjo zadirajo liberalci, od druge strani pa ljudje zbrani okoli »Reichspost«, zlasti znani Opitz, ki je toliko časa pisal, da bodo nemški nacionalci prestopili k starokatolikom ali protestantom, ako se jim ne ustreže v njih narodnih zahtevah, da sta Schönerer in Wolf res zgrabila to kost ter jo sedaj glojeta pod geslom: Proč od Rima! Iz raznih krajev dohajajo poročila, da bodo nemški nacionalci kar v celih tolpah prestopali v drugo vero in to zato, ker vlada ne odstrani jezikovnih naredb. Sicer je žalostna ta prikazen, ker kaže, kakšne pojme imajo ljudje o veri, na drugi strani pa je tudi smešna, ker resno misleči ljudje prestopo v drugo vero vendar s takimi nesmiselnostmi ne morejo opravičiti pred svojo vestjo.

Kar je pri tem najbolj značilno, je pa to, da sta Wolf in Schönerer glede te protestantske propagande v zvezi z Nemci v Prusiji in da posre-

duje mej obojimi znani grof Hoensbroech, odpadnik od katoliške vere. Vsa stvar ima čudno lice, celo verni protestantje s tem pojavom niso zadovoljni.

To je nov poskus, katerega vprižarja protestantska Nemčija, da si gradi most do Adrije, kajti popolno jasno je, da sta Wolf in Schönerer in njih somišljeniki popolno v službi pruske piket-haube; značilno je, da s tako politično strujo javno skupno delujejo tudi avstrijski uradniki, katerih naloga je vsaj po našem mnenju vsa druga.

Povsod vidimo, da silno nazadujemo v državi. Zastonj iščemo enotne vezi, ki bi zopet spojila in okrepila posamezne dele države. Avstrija se je izneverila svojim tradicijam in zato izgublja pogoje življenja. Avstrija naj bo skrbna in ljubeča mati vsem narodom, potem bo zopet mogočna in slavna, ker bo vzgrajena na nepremagljivi trdnjavi vsestranske pravičnosti.

„Paternalizem“.

Nazori o človeštvu, katere je liberalizem vcepil ljudstvu, se bore z idejo pravičnosti. Beda, ki se reži z blede obupnostjo iz obrazov žrtev liberalnega gospodarstva, kliče na pomoč z glasom, kateri se razlega na vseh krajih omikanega sveta, Po imenu različno, a v bistvu isto gibanje, katero se širi pri nas pod imenom krščanskega socializma, razširjajo sedaj ameriški in angleški listi imenom »paternalizma«. Državna oblast se kaže ljudstvu navadno kot ona oblast, ki zahteva davke, jemlje v vojak in zapira nasilnike. Sedaj pa se zahteva, da naj ne postopa le kot neizproсна go-

LISTEK.

Spomini na dijaška leta.

Spisal J. B.—e.

(Dalje.)

Rečani so bili mirni, tihi in so le zdihovali po egipčanskih loncih; spominjali so se lepih časov, ko so spadali »pod Ungherijo«. Grdo so sicer gledali Hrvate ter se jezili, da se je celo na sredi mesta bliščal na plošči zlat napis: »Trg Jelačića bana.« Par znanih kričočev je ljudi hujskalo zoper Hrvate ter navduševalo za združenje »z materjo zemljo«. Rečani so v teku let resnično to dosegli, a dobrot, katere so pričakovali, niso deležni, temveč izgubili so vse svoje predprave; Reka je postala mesto, kakor vsa druga mažarska mesta, in sedaj še svojega župana nima. Kesajo se Rečani, a prepozno.

Hrvatje so imeli že takrat svoje središče v narodni čitalnici, katera je cvetela, imela mnogo udov, mnogo časnikov ter prirejala v lepih prostorih jako priljubljene in mnogoobiskovane veselice. Kakor slišim, je čitalnica v Reki še sedaj cvetoča in vedno sredotočje hrvatskega narodnega življenja. Dasiravno se mažarstvo grozno širi po mestu in se mnogo čuje govoriti mažarski, vendar zna vsak pravi Rečan razven italijanskega tudi hrvatski jezik in ne more skoraj spregovoriti, da ne bi vmešaval hrvatskih besed ali celih

stavkov. Po gostilnah in prodajalnicah ne more osebo izhajati, ako ne ume hrvaščine. Vsa okolica reška je hrvatska in tudi v Reki ne izgine hrvatski jezik. Ni ga mogla izpodrinuti italijansčina, še manj ga bo mažarsčina.

Po teh opazkah o reških razmerah naj zopet govorimo o naših dijakih! Minevali so meseci in leta našega šolanja. Nepozaben mi ostane čas mladosti in bivanja v Reki, zaradi dragih mi sošolcev in mladih prijateljev iz drugih razredov, s katerimi me je vezala vez iskrenega prijateljstva in srčne ljubezni. Malo jih je bilo, a »bili so ljudi«, mladeniči prijazni, odkritosrčni, značajni. Nekaj vrlih Kastavcev in drugih Istranov, nekoliko otočanov, katere smo šaljivo »Bodule« zvali, priprostih, a dobrih mladeničev, nekaj primorskih in provincijalnih Hrvatov in kakih 6 do 8 Slovencev Kranjcev. Zadnje leto so bili tudi trije slovenski Štajerci med višjegimnazijalci in koroški Nemec sošolec, ki ni razven nemški razumel nobenega jezika in mu je zaradi tega prav trdo šlo v Reki. Med sošolci je bil tudi neki baron Sternec, sin polkovnikov, v Reki nastanjenega polka. Imenoval sem ga zato, ker ga bom moral pozneje še v misel vzeti.

Zbirali smo se o prostih urah in o dolgih zimskih večerih na Sušaku pri součencu Bohinju Mihi D—cu, ki je bil blaga duša. Brali smo časnike »Novice« in »Danico«: posojali so nam jih reški očetje kapucini. Na Janežičev »Glasnik« smo

bili naročeni. Tu smo zapeli in včasih zagodli in se razgovarjali o tem in onem. Zložili smo večsah nekaj denarja in kupili pri gospodinjini par steklenic rumenega, izvrstnega vina, katero je žena v svojem vinogradu tik morja pridelala. Izprehajali smo se po okolici, včasih tudi kak izlet priredili v bližnje primorske vasi in mesteca. Pogostoma so bile take vožnje po morju v malih čolnihih jako predrzne in ne brez nevarnosti. Čuditi se moram sedaj, da se nam ni kaka nesreča pripetila. Vračali smo se nekdanj iz Voloskega v Reko v noči po morju, nekoliko nemirnem; vesljarji in dijaki so bili vinjeni ter so razne burke uganjali. Pozno smo v luki izstopili iz čolna. Gotovo nas je varoval angelj varuh, da se nam ni nezgoda pripetila. Mladina je vedno lahkomišelná in predrzna. Tukaj moram navesti neko zgodbico, katera bi bila lahko imela za nas dijake jako slabe posledice, a se je vendar iztekla zadeva srečno. Jedini takrat v Reki izhajajoči časnik »La bilancia« je prinesel oznanilo, da je neki trgovec izgubil bilježnico, v kateri je bilo nekaj denarja. Ker ima v knjižnici marsikaj važnega zaznamovane, prepusti rad denarje njemu, ki mu vrne bilježnico. Našel jo je naš součenec Ernest J. ter prejel podarjen v nji hranjen denar. Vesel, da je tako lahko zaslužil novce, nas je prvi prosti dan povabil v bližnjo Drago, kjer smo bili dobre volje okrepčavši se s kozarcem dobre domače kapljice. Na večer smo se vrnili proti Reki. Že blizu Su-

podovalka z železno roko, ampak tudi kot brani-
teljica ljudstva in ubožcev proti imovitim stano-
vom. To izraža beseda paternalizem, ki po-
laga največ važnosti na očetovsko skrb dr-
žave proti nižjemu ljudstvu. Zdi se morda, da je
ta pojem patrijarhalno zastarel, a v življenju na-
rodov pobija brezsrčni liberalizem in se z mlade-
niško silo bori za zmago.

Zadnje volitve so pokazale, da imajo te ideje
v Ameriki vedno več privrženecv. Governerja
Lind v Minesoti in Altgeld v Michiganu, katera
sta se na vso moč ustavila kapitalističnim korp-
racijam, sta pridobila večino ljudstva zase.

Zelo važno je, kar je storilo postavodajalstvo
angleške kolonije v Novi Seelandiji. Skle-
nilo je, da bo revnim starim ljudem po-
magalo, in sicer tako, da vsaka oseba, ki je do-
segla 65. leto in nima več dohodkov na teden,
nego 13 šilingov, bo prejela iz državnega za-
klada 7 šilingov na teden, tako, da bo minimalni
dohodek vsakega starčka vsaj 13 šilingov, to je
1 funt šterlingov, (v naši veljavi okoli 10 gld.)

To je v bistvu isto, kar se tudi pri nas za-
hteva z besedo »zavarovanje ljudstva
za starost«.

Nova Seelandija je dežela, katero ima marsi-
kateri omikanec pri nas za barbarsko in divjaško.
vendar s to postavo je pokazala, da daleč nadkri-
ljuje naše moderno občinstvo, ki se iz liberalnega
močvirja ne more še povspeti do tako jasnega,
človekoljubnega pojmovanja.

Politični pregled.

V Ljubljani, 13. decembra.

Pazinsko vprašanje. Prav po vzgledu
celjskega vprašanja, ki je dovolj dolgo popolno
po nepotrebnem razburjalo dalje časa vse ger-
manske kroge in celo ministerstvu ni prizaneslo,
je prišlo sedaj na dnevni red drugo, takozvano
pazinsko vprašanje, ki razburja v obilni meri vso
italijansko irredento. Žido-lahonski krogi izlivajo
namreč ves svoj žolc nad vlado, ker se je udala
zahtevi Jugoslovanov in pritrdila ustanovitvi hr-
vatske gimnazije v Pazinu, v »čisto italijanskem«
mestu. Načelnik kluba italijanskih poslancev, ba-
ron Malfatti, ter njegov drug poslanec Rizzi, sta
se pred kratkim podala k ministerskemu predsed-
niku, kateremu sta pojasnila želje volilcev njho-
vih okrajev ter posebno prepričevalno slikala ne-
potrebo hrvatske gimnazije v »italijanskem«
Pazinu, češ da bo ta zavod samo središče protita-
lijanske agitacije in da v narodnem oziru ni prav
nikake potrebe za hrvatski učni zavod. Svetovala
sta tudi grofu Thunu, naj se nova gimnazija, ako
že res mora biti, ustanovi raje v Kastvi, kjer ni
toliko nevarnosti za italijanstvo. No minister jima
je na kratko odgovoril, da je ta zadeva že skle-
njena stvar in da noče preklicati dane besede.

Šaka nas dojde ter se nam pridruži par pijanih
vojakov podčastnikov. Začeli so nas dražiti, izzi-
vati, a mi smo molčali ter jim tako pokazali, da
se zanje ne zmenimo. To jih je vjezilo in posta-
jali so čezdalje bolj nadležni, dokler ni našega
Bohinjca P—a potrpežljivost minula; povedal jim
jo brez ovinkov, naj gredo svojo pot ter naj nas
pustijo v miru. Te besede so bile dovelj, da je
ošabni in pijani vojak iztegnil sabljo ter počel
krog sebe ž njo mahati in je P—a tudi nekoliko
na roki ranil. Tu ni kazalo družega, kakor umak-
niti se divjakom, kar smo tudi storili, krenivši po
stranski poti proti mestu. Ker je ta prizor mnogo
ljudi videlo, se je družega dne raznesla novica,
da so se dijaki topli z vojaki; ta glas je prišel
tudi do gimnazijalnega ravnatelja. Resnica je bila
potrjena na videz s tem, da ni bilo v šolo P—a,
ki si je doma zdravil bolno roko. Stari vodja je
dal poklicati ves razred ter nas neizrečeno hudo
kregal, žugajoč nam z dvojko v vedenju, z iz-
ključenjem iz šole ter sploh z vsem najhujim. Ko
smo mu pa vso zadevo pojasnili, se je mož po-
miril; opustil je daljno preiskavo ter nam samo
nevoljno očital, kako nespametno ravnamo, da se-
daj, ko bi se bilo treba za zrelostni izpit resno
pripravljati, čas tratimo, s takimi izleti denarje
zapravljamo ter se prepiramo s pijanimi vojaki.
Govoril je nemški, dostavil je slovenski: »Pojdite
mi izpred oči — in poboljšajte se. Za sedaj vam
bomo ta pregrešek izpregledali.« (Dalje sledi.)

Kajpada je pričakovati sedaj hude borbe proti Ita-
lijanom toliko »sovražni«
vladi. Iz vsega se vidi,
da irredenta v tem slučaju postopa popolno tako,
kakor so svojedobno postopali prusofilski Germani,
ki bi bili tudi radi dovolili, da se ustanovi slo-
venski učni zavod v kaki južnoštajerski vasi, da
se le ne onečašča »nemški značaj«
Celja. Prav
kakor Celje ni nemško, ravno tako tudi Pazinu ne
more nihče vtisniti italijanskega pečata, razun
onih, ki bi radi videli, da čim preje izgine zadnji
Slovan iz primorskih pokrajin.

Parlamentarni položaj je še vedno po-
polno nejasen. Poslanska zbornica ima do božič-
nih praznikov le še dve seji, in sicer v torek, 13.
in v petek, 16. t. m. V teh dveh sejah rešena
bo, vsaj tako računata vlada in desnica, vladna
predloga o preuredbi plač državnih slug ter morda
še nekaj drugih predlog, tičočih se državnih pod-
por vsled uim prizadetim krajem. Kaj pa se zgodi
s proračunskim in nagodbenim provizorijem, še
ni popolno dognano, ker desnica želi, da se tudi
ti dve vprašanji rešita, ako ne pred, pa vsaj po
božičnih praznikih, nasprotno pa je opozicija že
izjavila, da bo rešitev teh dveh vladnih predlog
onemogočevala tako dolgo, dokler vlada ne pre-
kliče jezikovnih naredeb. Najbolj gotovo je torej,
do bo morala vlada uveljaviti obadva provizorija
s pomočjo paragrafa 14. V drugih krogih se pa
zatrjuje, da bo vlada potrpekla le še do petkove
seje, potem bo pa preložila zasedanje do srede
januarija. V tem slučaju je torej parlamentarna
rešitev predloženih provizorijev že a priori izklu-
čena. — Poročalo se je tudi, da bo desnica po
vzgledu ogerske lex Tisze s podpisi votirala
vladni predlogi, toda ta vest se v poučenih kro-
gih označuje kot neosnovana. Mej božičnimi počit-
nicami bo vlada poskušala doseči spravo mej
Čehi in Nemci, ter potem omogočiti odpravo je-
zikovnih naredeb. Uloge posredovalcev igrali bodo
člani katoliške ljudske stranke. Tudi to poročilo
se povsem še ne potrjuje, akoravno je dognano,
da vlada vedno bolj želi sprave mej Čehi in
Nemci, ker le tem potom ji je možno dobiti ne-
koliko več garancij za parlamentarno rešitev na-
godbenega vprašanja v prihodnjem letu.

Riegerjeva osemdesetletnica. Minulo so-
boto obhajal je v Pragi v krogu do 350 izbranih
čestilcev, zastopnikov vseh avstrijskih slovanskih
narodov, osemdesetletnico svojega rojstva baron
dr. Rieger, starosta-voditelj češkega naroda. Do-
poludne se je vršilo v staromestni dvorani slav-
nostno zborovanje, katerega so se udeležili za-
stopniki vseh korporacij, šol, zavodov, društev in
pri katerem je mej drugimi slov. posl. Ven-
cajz v ime slovanske krščansko-narodne zveze iz-
ročil slavljencu že objavljeno adresno. Baron Rie-
ger se je v daljšem govoru zahvaljeval za pre-
mnoge dokaze ljubezni in simpatij, spominjal
svojih političnih prijateljev in sotrudnikov, pripo-
ročal narodu, od katerega se je ob enem po-
slavljaj, slogo in vztrajnost pri narodnem delu ter
ob enem priporočal spravo z drugim narodom
na podlagi enakih pravic. Pri banketu, ki se je
nato vršil, napil je slavljencu najpreje deželni
nadmaršal knez Lobkovic, ki je slavil dr. Rie-
gerja kot patrijota, župan praški dr. Podlipny je
naglašal njegove zasluge za praško mesto, posl.
dr. Engel pa za češki narod. Razna društva, po-
sebnost dijaštvo, prirejala so slavljencu burne ova-
cije. Nebrojna množica prebivalstva ga je ob pri-
hodu in odhodu iz mestne dvorane navdušeno
pozdravljala.

**Taktika hrvatskih poslancev v oger-
skem parlamentu.** Splošno se je odobral
sklep hrvatskih zastopnikov v budimpeštanski
zbornici, da namreč ti ne podpišejo znane lex
Tisza, akoravno jih je k temu z vso silo nago-
varjal ban Khuen-Hedervary. Za tako postopanje
imajo hrvatski poslanci le preveč razlogov in,
ako hočejo pošteno zastopati koristi hrvatskega
naroda, morajo z vso svoje vplivnostjo nasproto-
vati sedanjemu Banffyjevemu zistemu. Toda ti
zastopniki so le prevečkrat pokazali, da so jim
koristi naroda le deveta briga, naklonjenost vlade
pa prvi in zadnji namen. Tako so storili ti
»možje«
tudi sedaj. Po zopetnem pritisku od
strani prvega vladinovca, hrvatskega bana, oddali
so naslednjo izjavo: »Z ozirom na predloženi za-
konski načrt poslanca Tisze, kateri hrvatsko-sla-
vonski poslanci z ozirom na javno-pravno raz-
merje Hrvatske in Slavonije in posebno z ozirom

na način zastopstva pri skupnem državnem zboru,
ter nadalje iz razlogov, da bi se lahko napačno
sodilo njih postopanje, nikakor ne morejo in
smejo podpisati izjavljajo, da tudi še nadalje
vztrajajo v vlado podpirajoči liberalni stranki, ker
se popolno strinjajo z njenim stremljenjem.« —
Čemu so toraj ti možje odrekli podpis, ako ho-
čejo vsestranski podpirati vlado in njene verne
oprode.

Položaj na Ogorskem je postal poslednje
dni za Banffyjevo vlado skrajno kritičen. Tekom
včerajšnjega dne je bival ministerski predsednik
na Dunaju ter poročal cesarju o navstalih ne-
ugodnih razmerah. S tem, da je vlada do 17. de-
cembra, t. j. do prihodnje sobote odgodila zase-
danje državnega zbora, še nikakor ni rešena par-
lamentarna kriza. Demisija celega zborničnega
predsedstva, izstop lepega števila liberalnih po-
slancev iz vladne večine, posebno pa postopanje
hrvatskih zastopnikov v državnem zboru, ki vkljub
zagotovitvi bana Khuen-Hedervarya ne marajo
podpisati znane lex Tisza, katero namerava pred-
ložiti že v jedni prihodnjih sej, vse to je znatno
omajalo stališče barona Banffyja in njegovih drugov
v kabinetu in je toraj vedno manj nade, da bi se
še nadalje vzdržal na krmilu. Najhuja pa je za
vlado še okolnost, da opozicijski in iz vladne
stranke izstopivši člani niso tako osamljeni, kakor
poročajo vladi na ljubo oficijozni in poluračni
listi. Za temi možmi, ki, akoravno ne povsem
pravilnim potom, najodločneje ugovarjajo vladnim
nakanam in hočejo obvarovati deželo pred še več-
jimi krivicami, stoji ogromna množina naroda,
pred katero ima precej strahu Banffyjeva vlada.
Saj je odgodila zasedanje največ le radi tega, da
prepreči neizogibne škandale po trgih in ulicah
glavnega mesta, kjer prebivajo še ponajveč po-
služni vladni mameluki. Lahko si je toraj pred-
očevati, kaka razburjenost vlada po deželi in tud
v krajih, katere zastopajo najvernejši Banffyjevi
sluge. Nezadovoljnost s sedanjo vlado mej na-
rodom je tako splošna, da jej vkljub priznani trdi
koži ne bo več dolgo mogoče stati na krmilu
ogerske državne ladije.

Lex Tisza in opozicija. Povedali smo že,
da Banffyjeva vlada z velikim trudom in naporom
nabira podpise za znani zakonski načrt posl. Tisze,
s katerim se daje vladi oblast, da sme brez par-
lamenta proti obstoječim zakonom in izvan ustav-
nega okvira vladati tako dolgo, dokler se po-
polno ne zaduši opozicija. Tej vladni nakani se
z vso silo ustavlja združena opozicija, in ker ne
more v zbornici dati duška svoji ogorčenosti, iz-
dala je na volilce nek oklic, v katerem jih po-
zivlja, naj najodločneje ugovarjajo, da bi vladala
Ogorsko večina, ki izvan parlamenta ne pomeni
nič ustavnega in toraj tako postopanje naravnost
nasprotuje določbam ogerske ustave in sploh vsa-
kega reda. Vspeha seveda opozicijskega ne mo-
rejo pričakovati, ker vladin aparat še vedno dobro
deluje.

Nemški cesar namerava prihodnjo pomlad
odpotovati v Rim ter prisostvovati odkritju novih
fresk v palači nemškega poslanstva na Kviralu.
Ta obisk, ako se res izvrši, bo že tretji v glav-
nem mestu Italije. Kajpada zopet ne bo brez
vsake politične barve, kakor sploh ni nobeno po-
tovanje cesarja Viljema.

Dreyfusova afera. Včeraj so razni listi
poročali, da je znani eskapitan Dreyfus že na
potu v Pariz in da se pripravljajo vsi njemu pri-
jazni krogi na dostojen vsprejem. Neki list je že
tudi sporočil, da je Dreyfus že došel v Pariz, da
se pa ne mara pokazati, dokler se ne dokaže nje-
gova nedolžnost. Te vesti so vse popolno izmiš-
ljene in imajo najbrže le namen, da se pripravi kaj
gradiva za novo razburjenost. Res je dosedaj le,
da mu je kasacijski dvor doposlal nekaj aktov in
zapiskov iz dosedanjih zaslišavanj, da se mu s tem
da prilika pripraviti se na poznejši zagovor. Sodni
dvor se dosedaj še ni izjavil za poziv Dreyfusa
z vražjega otoka. Dobili so pa Dreyfusovci še
neko drugo kost, na kateri sedaj prav marljivo
glojejo. Neki član vojnega sodišča, ki je obsodilo
Dreyfusa, je baje izjavil posl. Guillemetu, da je
vojno sodišče obsodilo Dreyfusa samo radi tega,
ker je tako hotel vojni minister, ki je izjavil, da
ima v rokah dokaz za Dreyfusovo krivdo, kate-
rega pa ni hotel pokazati. Sodišče je bilo bojda
ravno na tem, da soglasno oprosti obtoženca, kar
mu je neki častnik sporočil to novico. — Poro-

čilo o tajnem dokazu je najbrže popolno izmišljeno, vsaj protisemitski krogi vsi trdijo, da je to samo židovska limanica.

Socijalne stvari.

Osoda cerkvenega premoženja na Ogerskem.

Država je vzela samostanom in cerkvam proti vsaki pravici veliko premoženja. Vsaj senco neke upravičenosti je skušala najti v izgovoru, da cerkev ne zna gospodariti in da bo to imetje v svetnih rokah mnogo plodonosnejše in koristnejše. Pogledajmo!

»Pressburger Tagblatt« popisuje, kako se gospodari s katoliškim učnim fondom na Ogerskem.

Ta zaklad so zložili katoličani, da se z njim podpirajo katoliški zavodi, ki so bili od nekdanjega ognjišča prave prosvete. Vlada ga je vzela v svoje »oskrbovanje« in gospodari z njim tako:

Ves zaklad znaša najmanj 12 mil. gold.; ves dohodek iz kapitalij in posestev znaša 429.866 gld.

Od tega se je dalo:

V strogo cerkvene namene samo 30 gold.; katoliške akademije so dobile 68.643 gld., uprava pa stane 201.649 gld.

Ostalo je razdelil učni minister samostojno v druge namene.

Najprej je zanimivo, da uprava stane polovico vseh dohodkov. In vendar je 6 mil. naloženih tako, da je treba samo kupone rezati! Pa kaka je ta uprava, ki je tako draga! Od vrednostnih papirjev v znesku 11.340 gld. je proračunanih dohodkov — 45 gld.! 50.000 oral zemlje, ki bi pri najslabšem gospodarstvu morala nesti čez 200.000 gld., da državni upravi 158.186 gld.

Tu je jasno, da mora denar nekam izginjati. Učni minister razpolaga z njim. Največ izdatkov gre za penzije. Prebrisan Mažari delajo tako: Kadar se uradniki bližajo starosti, v kateri so zreli za penzijo, jih prestavijo h katoliškemu učnemu fondu; iz tega dobe penzijo, če so tudi 39 let služili drugje. Večina teh penzionistov je protestantov, kateri so si ob volitvah pridobili izrednih zaslug za vladno. 6 milijonov kapitalij je na razpolago ministru, in od teh je 2½ milijona v rokah zasebnikov, katerih hipoteko varnost presoja jedino le minister. Nihče niti ne ve, kdo so ti »klijenti« učnega ministra.

Govori se, da sta učni zaklad in verska matica med glavnimi viri, iz katerih tečejo za Banffyja zlati studenci ob volitvah.

Iz cerkva in samostanov so se naredile norišnice, vojašnice in ječe, ob cerkvenem posestvu se pasejo ljudje brez vere in vesti.

Slovstvo.

Knjige družbe sv. Mohorja za leto 1898.

(Ocenili Cirilski.)

1. Zgodbe sv. pisma. Dr. Frančišek Lampe. 5. snopič. Str. 481—608. — V tem snopiču nam g. pisatelj razlaga vse psalme od 11. do 133. Na tretji strani platnic »Dragemu čitatelju« navaja važne razloge, ki so ga nagnili k temu, da hoče Slovincem podati knjigo psalmov celotno, ne da bi kaj izpustil ali okrajšal. Tem razlogom g. pisatelja pač ne bo mogel nihče ugovarjati in le hvaležni mu moramo biti za obilni trud, ki mu ga provzroča to težavno delo. Podati plodove najlepšega, najvzvišenejšega, božjega pesništva v lepi, lahkoumljivi besedi ni lahko. Poleg tega pa je treba še marsikaj pojasnil, da more čitatelj psalme umeti in jih čitati s pridom. — Razporedba je ostala ista, kakor v poprejšnjem snopiču. Najprej beremo psalm v prevodu; za tem sledi v manjšem tisku razlaganje in pojasnjevanje psalma, ki je povsem vednostno, vendar pa jako lahko umljivo. G. pisatelj ne pozabi opozorjati zlasti na zvezo psalmov z novim zakonom v mesijanskih psalmih in pa na njih uporabo v bogočastju kat. cerkve. 23 slik predločuje in pojasnjuje marsikaj, kar se le težko da povedati. Jezik je vseskozi čist in res vzoren, pri vsem tem pa prav domač brez nepotrebnih tujk. Slog je pristrčen, prikupljiv in kaže, da se je g. pisatelj potrudil kolikor mogoče olajšati in oslajšati ljudem berilo psalmov, k čemur podaja kratek navod na platnicah. Skažimo se g. pisatelju hvaležne vsaj

s tem, da po njegovih nasvetih pridno beremo to knjigo sebi v prid in korist.

2. Veliki katekizem ali krščanski nauk. Izvirnik potrdili vsi avstrijski škofje. 244. str. — Ta katekizem je po obliki in obsegu prav tak, kakor si ga je natisnila lani kat. tiskarna. Družba sv. Mohorja mu je dodala le še predgovor, v katerem povdarja važnost te knjižice, podaja kratko njegovo zgodovino in navod, kako rabiti ga pri pouku na raznih stopinjah. Popolnoma prav je, da se novi katekizem kolikor mogoče razširi, ker se bo tako preje udomačil, ne glede na to, da je, kakor beremo v predgovoru, katekizem kristjanu najvažnejša in najpotrebnejša knjiga, kar pa le preradi pozabimo.

3. Naš cesar. Spomenica ob petdesetletnici. Spisal Jožef Apih, c. kr. profesor. Ta krasna knjiga nam živo priča, kako neutrudljivo in zares požrtvovalno deluje družba sv. Mohorja za prosveto slovenskega naroda. Ta izredno lepi dar, ki nam ga je poklonila letos, bodo gotovo vsi Slovenci sprejeli s hvaležnim in veselim srcem. Prepričani smo, da družbin odbor ni gledal ne na stroške, ne na trud, samo da bi zadovoljil svoje ude in dostojno proslavil cesarjevo petdesetletnico.

G. pisatelj nam je že dobro znan po svoji knjigi: »Slovenci in l. 48.« ter po drugih temeljnih, domovinskih spisih. Prav tako mu dela čast tudi »Naš cesar«. V tej knjigi se ti kaže pisateljeva samostojnost, razboritost in njegova navdušenost za narodovo prosveto. Z mirnim peresom opisuje prav živo in zanimivo, jasno in nepristransko življenje našega presvetlega vladarja in vse, kar je v zvezi z njegovo prevzvišeno osebo.

V kratkem uvodu nam je g. pisatelj v glavnih potezah orisal slavno preteklost habsburške hiše od grofa Radbota do rojstva presvetlega vladarja (850—1830), takoj nato pa prešel je na tvarino, katero je prav primerno in spretno razdelil v tri glavne dele: Mladostna doba našega cesarja (1830—59), Vnanji in notranji preobrat (1860 do 73), Napravite mir med mojimi narodi (1874—98). V sklepu pa slavi vrline velikega vladarja ob njegovi petdesetletnici.

Ker je knjiga slavnostna, proslavljajoča vladarjevo petdesetletnico, jezik v nji lahko umljiv in primeren in slog tu in tam vzvišen, se bode izvestno priljubila vsem čitateljem. Z veseljem in pozornostjo jo bode čital kmet in gospod.

Poleg cesarjevega životopisa popisuje g. pisatelj kratko in jedrnat razvoj avstro-ogerske države zadnjih 50 let, pripoveduje, kako se je razvijala ustava, in opisuje gmotni napredek, ozirajoč se na obrt, promet, kmetijstvo in dr. Povsod pa se še posebno ozira na slovenske dežele, tako da nam podaja skoro natančno kulturno in zgodovinsko sliko slovenskega naroda zadnjega polstoletja. V vsej knjigi se javlja gorka ljubav do lastnega naroda in gospodujoče vladarske hiše. Po sebnosti nam ugaja, da je g. pisatelj, dasi milo, vendar jasno in odkrito pokazal pogubni upliv liberalnih idej na šolo in kmečki stan.

»Naš cesar« je pisan temeljito ter priča, da je pisatelj dober zgodovinar. Priznati se mu mora točnost, natančnost in popolnost. Mojsterski je porabil tvarino in jo spravil v pripravno celoto. Zlasti nekateri oddelki so prav mično in zanimivo pisani. Jezik je čist in krepek, vendar ne brez napak.

Podobe, katerih je v knjigi 78, so večinoma lepe in dovršene ter knjiga zato še bolj mična in prikupljiva. Nepravilno je le, da se podobe ne nahajajo tam, kjer se o njih čita, in mora zato čitatelj vedno listati. Ako še omenimo, da je tisk razločen, zunanja oprava prav okusna in papir lep in boljši, nego v drugih knjigah, povedali smo menda vse. Iz vsega tega je razvidno, da je knjiga zares krasna in zanimiva in dela čast slovenskemu narodu.

4. Slovenske Večernice. 51. zvezek. Letošnje Večernice obsegajo več manjših sestavkov. Prvo mesto zavzema životopis dr. J. Muršeca. Gospod Vrbanov je vaje peresa in zasluzi vso pohvalo. Njegov spis družji v lepi obliki prijeto in koristno. Slika zaslužnega rodoljuba, kakor nam jo je podal gospod pisatelj, je jasna, določna. S pisateljem vred spremljamo v ljubezni in spoštovanju živega dečka, vročerknega mladenciča, vnetega in resnobsnega bogoslovca, delavnega duhovnika, krotkega odgojitelja, prijaznega in pravičnega profesorja, požrtvovalnega rodo-

ljuba, živahnega in ljubeznivega starčka na vseh njegovih potih, in naj so še tako skrite pred svetom. Moralizovanje, katero vpleta gospod pisatelj sicer zelo pogosto, vendar ni usiljivo, ker mu zna nadeti primerno obleko. Gospod Vrbanov nam je v tem životopisu napisal skoro celo vzgojeslovje. Spis je osoljen in zabeljen tudi z mnogimi dovtipi in šaljivimi epizodami (zadnja kita, »grobje« gospod, neljuba ploha itd.) Razdelitev spisa samega je prav primerna. Kar se tiče jezika, so opaziti manjše napake. A kljub tem malim hibam je celoten vtis zelo povoljen in blagodejen. (Dalje sledi.)

Dnevne novice.

V Ljubljani, 13. decembra.

(Zaplenjena) je bila včerajšnja številka »Slovenca«. Povod temu je dalo 12 vrstic iz dnevne novice: »O zadnjem porotnem zasedanju ljubljanskem«.

(Prijateljski večer.) Prihodnjo sredo predava pri prijateljskem večeru kanonik A. Kalan o pisatelja Francois Coppée-ja knjigi: »La bonne souffrance«, v kateri slavni francoski pisatelj pojasnjuje razloge, vsled katerih se je oklenil krščanstva in njegovih načel. Ta pojav je zelo značilen in zanimiv. Predavanje se prične ob osmih zvečer v »Katoliškem domu«.

(»Nobel«.) V »Slovenskem Narodu« (št. 284.) pravi dopisnik Academicus, da »smo dandanes že daleč od one naprednjaške dobe, ko se je kratko malo zavračalo in grdilo vse, kar se je rodilo v srednjem veku pod svetovno vladno katol. cerkve, med izobraženci v pregnantnem pomenu ni več takih mogočnih »ateistov«, ki bi pri vsem, kar nosi priimek »krščansko«, vihal nosove in se zaničljivo smehljali, ampak »moderno pozitivistično svetovno naziranje nas uči ceniti vsak socijalni ustroj zgodovinski in priznavati njegovo neizogibno potrebo in njegov pomen v gotovi dobi in v gotovih razmerah, in baš začetniki pozitivizma so nam naslikali v najživejših barvah veliko kulturno misijo krščanstva in njen pomen za obči razvoj in napredek človeškega rodu«. — No, res je »Narod« nekaj napovedal, če odslej ne bo več vihal nosu nad vsem, kar nosi priimek »krščansko« ter se zaničljivo smehljaj — toda odkrito mu bode povedano, da je pa še daleč od krščanstva. Moderno pozitivistično naziranje o krščanstvu se prav lahko družji z ateizmom. Moderni pozitivist smatra krščanstvo kot nujno fazo v večnem razvoju, vsaka faza ima svoje popolnosti in svoje temne strani, tako tudi krščanstvo — in drugega nič. A da je imelo in še ima krščanstvo poleg kulturne misije večjo in višjo misijo — o tem pozitivizem nič ne ve. Pisava »Narodovega« akademika o krščanstvu se bo morda zdela temu ali onemu »nobel«, a krščanska ipak — ni!

(O zadnjem porotnem zasedanju ljubljanskem) nam od raznih porotnikov prihajajo prav čudne vesti in pritožbe. Znano nam je bilo sicer že preje, da bode to pot prvič kot predsednik nastopal najnovejši in najmlajši svetovalec ljubljanske sodnije g. Wagner. Njegovo imenovanje zdelo se nam je že s početka zelo čudno in neverjetno, zakaj poznali smo tega gospoda še iz časa, ko je bil še okrajni sodnik v Šmarju na Štajerskem, odkoder si je bil pomagal proč, ker je bil tam postal nemogoč. Toda vkljub g. Wagnerjevi preteklosti o njegovem imenovanju pred zasedanjem nismo hoteli izreči nobene kritike, ker ne maramo, da bi se nam očitala pristranost. Sedaj pa, ko je gosp. Wagner stopil v javnost pred poroto, je naša dolžnost, baviti se z njegovo osebo in zabeležiti to, kar nam porotniki pripovedujejo. Že pri prvi razpravi so porotniki, kakor pravijo, g. Wagnerja prav težko razumeli, ker je bila njegova »slovenščina« sila osorna in nepravilna; niti prisežnega besedila baje pričam ni mogel pravilno in brez napak dopovedati. Med razpravo in v končnem resuméju pa je g. Wagnerjeva slovenščina postala uprav taka, kakoršno nam Nemci podtikajo tedaj, ko hočejo dokazati, da je naš jezik za uradovanje — nesposoben! — Najbolj čudili so se pa porotniki, da sta poleg Wagnerja sedela dva starejša sodnika, o katerih so porotniki vedeli, da sta v pismu in besedi slovenščine popolnoma zmožna. Pravi unicum pa je bilo to, kar se je pod predsedstvom g. Wagnerja zadnjo soboto pripetilo. Na zatožni klopi je sedel

nek ubijalec. Razprava trajala je že 2 uri, zaslišano je bilo že precej prič, kar se izkaže, da neke zelo važne osebe k razpravi ni bilo. Državni pravdnik je sodniji očital, da ta oseba ni bila pravilno k razpravi povabljen.

(Konfiskovanih 12 vrst.)

— To je plod vašega spanja ali dremanja, gg. državni poslanci! V vladni večini ste; čemu, če Vam za hrbotom zalegajo kukavična jajca v naša gnjezda. Vederemo, kaj ukrenete sedaj.

(Osebná vest) Okrajni nadkomisar vitez Roth pl. Rothenhorst v Kočevju je prideljen okrajnemu glavarstvu logaškemu, konceptni praktikant pri deželni vladi, Ed. Grum, pa okrajnemu glavarstvu v Kočevju. — Avskultant dr. Ed. Tainic je imenovan sodnim pristavom za Velike Lašiče.

(Repertoire slovenskega gledališča). Nobena drama v letošnji sezoni se ni igrala tako zaokroženo in vsestranski popolno, kakor izvrstna V. Leonova slika iz življenja, »Omikanci«. Glavne vloge so v rokah g. režiserja Inemana, gospe Polakove, gospe Danilove, g. Deyla, g. Verovškega in gđ. Ogrinčeve. Pri prvi predstavi je dosegla ta drama najsijajnejši uspeh, nedvomno privabi tudi danes mnogo narodnega občinstva v hram slovenske Talije.

(Premijera »Sina«.) rodbinske drame v štirih dejanjih, katero je spisal g. Eng. Gangl, se radi dobrodelnega koncerta, ki se bo vršil v petek, 16. t. m. in pri katerem sodeluje več odličnih tujih umetnikov, preloži na torek, 20. t. m. Intendanca hoče, da se vprizori to prelepo izvirno delo g. Gangla kar najpopolnejše, zato se porabi petek za generalno skušnjo »Sina«.

(Pesmarica »Glasbene Matice«), 80 moških zborov, je v drugem natisu (brez životopisov) izšla ter se dobiva pri »Glasbeni Matici« ali pri knjigotržcih Giontini, Kleinmayr, Schwentner v Ljubljani ali pri g. Jeretiču v Gorici po 1 gld. 50 kr. Moški zbori ali društva, ki jo naroče v večem številu neposredno pri »Glasbeni Matici«, dobe znaten popust. Osemdeset najboljših zborov, različno tiskanih in lično in solidno v platno vezanih je pač najboljši arhiv za vsako pevsko društvo.

(Tridnevica bratovščine sv. Rešnjega Telesa.) Ker letos praznuje bratovščina sv. Rešnjega Telesa svojo petdesetletnico, zato se opravljajo po naredbi sv. Očeta slovesne zahvalne tridnevnice. V naši škofiji je bratovščina kanonično ustanovljena v uršulinski cerkvi v Ljubljani. Zato se je ta cerkev oblekla 6., 7. in 8. t. m. v praznično obleko, ko so neprenehoma prihajali pobožni verniki molit Zveličarja v izpostavljenem sv. Rešnjem Telesu. Tri ure so častilci vsak dan glasno molili, in sicer po jedno uro samostanske gojenke, po dve uri pa udje bratovščine. Ob desetih je bila vse tri dni slovesna sv. maša; prvi dan jo je daroval preč. gosp. kanonik A. Čebašek, drugi dan preč. gosp. kanonik A. Zamejic in tretji dan preč. gosp. generalvikar in vodja bratovščine J. Flis. Izbrano petje č. gg. Uršulink je močno spodbujalo k pobožnosti. Slovesnost so zlasti povzdignili govori v čast presvetemu zakramentu. Prvi dan je presvetli knezoškof z apostolsko-gorečimi besedami pokazal na sv. Rešnjo Telo, ki je središče in vir naše vere, našega upanja, naše ljubezni, našega poguma in vse naše navdušenosti. Živemu Bogu, pričujočemu v sv. zakramentu, je cerkev izkazovala vedno vso čast. Cerkevna umetnost je tekmovala v raznih časih, da bi Zveličarju napravila dostojno stanovanje. cerkvena glasba je bila najveličastnejša in najbolj mogočna, kedar je bilo treba proslaviti to veliko skrivnost naše sv. vere. Bratovščina vednega češčenja sv. Rešnjega Telesa je ustanovljena, da bi se Zveličar v presvetem zakramentu bolj in bolj častil. V ljubljanski škofiji obstoji že 40 let. — Presvetli nato pripoveduje zgodovino bratovščine v naši škofiji, ki oskrbuje opravo potrebnim cerkvam. Še večjega pomena je molitev, ki jo opravlja tisoč in tisoč udov, — v prav mnogih župnijah skupno. Silno veselo znamenje je, pravi Presvetli, da se število častilcev sv. Rešnjega Telesa od dne do dne množi, zlasti še število moških, ki opravljajo po noči svoje molitvene ure. Naj zavlada splošno češčenje sv. Reš. Tel. v Ljubljani in na deželi, naj izgine iz mesta in vladikovine vse, kar dela nečast Najsvetejšemu, ki prebiva med človeškimi otroci! Drugi govor je imel

cerkveni vodja in spovednik pri Uršulinkah veleč. gosp. V. Eržen. Proslavljal je sv. Rešnjo Telo kot jedro vseh božjih čudežev, kot odsvit vseh božjih lastnostij, zlasti vsemogočnosti božje. Na praznik Brezmadežnega spočetja Marijinega — kot na zadnji dan tridnevnice — se je število častilcev vedno bolj množilo. Zlasti vesel je bil pogled na veliko množico značajnih mož, ki so glasno od 4—5. ure molili sv. Rešnjo Telo. — Ob petih je preč. gosp. generalvikar imel sklepni govor, v katerem je dokazoval dolžnosti molitve. Da bi mnogovrstno stvarstvo imelo um, v divni harmoniji bi slavilo stvarnika. Jedino človek spozna to dolžnost in jo mora izvrševati. Udje bratovščine za dostujejo tudi Zveličarju v sv. zakramentu za vse nečasti. Udje bratovščine skrbe Zveličarju za dostojno stanovanje, ker dajo male prispevke za napravo cerkvene oprave. Č. gg. Uršulinke in pobožne ljubljanske gospe in gospodičine izdelujejo leto za letom lepe cerkvene obleke, tako da je bratovščina do sedaj razdelila že cerkvene oprave v vrednosti 198.000 gld. Delujmo vstrajno za lepoto hiše Božje. Ko bi dala zemlja iz osrčja vse zlato in srebro in morje vse bisere, bi ne bilo dovolj v proslavo presvetega zakramenta. Po govoru so prejeli navzoči častilci sv. Rešnjega Telesa, ki so do zadnjega kotička napolnili cerkev, popolni odpustek, ki ga je vodja bratovščine podelil s sv. križem. Naj se od slej še bolj goreče glasi v vseh cerkvah Zveličarju v sv. zakramentu čast in slava!

(Z Dobrove.) dne 9. decembra. [Cesarska slavnost.] Ob slovesnem zgodovinskem prazniku 50 letnega jubileja cesarjevega tudi Dobrovčani nismo zaostajali za drugimi. Dne 1. t. m. po »zdrava Mariji« prižgali so se po tukajšnjih hribih kresovi, kateri so dolgo v noč goreli. Streljanje s topiči je pa kar tekmovalo tam ob kresovih po hribih: nad Dobrovo, Šmartinem, Utikom in Gabriji. — Tudi razsvitljava tega večera bila je krasna na Dobrovi. Ob kresovih popevala se je veličastno cesarska pesem. Dne 2. decembra bila je slovesna sv. maša, katere se je udeležila v polnem številu šolska mladina s svojo zastavo, pož. bramba v svoji opravi in mnogo drugega ljudstva, da je bila farna cerkev kar napolnjena. Po svetem opravi v cerkvi zbrala se je v šolskih sobah mladina, kjer se ji je doumno pojasnil pomen tega zgodovinskega dneva. Obe sobi sta bili za ta dan primerno ozaljšani. Otroci so bili obdarovani s podobnicami in knjigami. Ta imenitni in veličastni zgodovinski praznik ostane pa v kroniki tukajšnje šole v hvaležni spomin zabeležen z zlatimi črkami. V nedeljo, dne 4. t. m. bilo je pa izpostavljeno od 1. ure popoldne pa do končane službe božje v počeščenje presveto Rešnjo Telo. Občinski odbor je tega dne dovolil znesek 20 gld., kot prispevek za cesarjev spomenik v Ljubljani ter sklenil soglasno, da se napravi prošnja na drž. zbor za vseučilišče in deželno nadsodišče v Ljubljani.

(Iz Bele Peči) 10. dec. Cesarsko slavlje in čudne prikazni. Cesarski praznik obhajali smo tudi mi mejaši na severu dostojno. Našega raztresenega trga na predvečer sicer nismo razsvetlili, ali velikansk kres na starem gradu, po katerem se imenujemo, razsvitljeval je mej mogočno odmevajočimi streli vso okolico prekom meje pozno v krasno noč. Drugi dan je bila slovesna služba božja, cerkev polna, ko redko kedaj, staro in mlado, priprosto in gosposko — še protestantska tukajšna tovarniška gospoda bila je navzoča. — Po sv. maši zbral je obč. zastop graščinsko gospodo, požarno brambo, šolsko dečo in doslužene stare vojake v lepo ozaljšani šolski sobi pred podobo cesarjevo. V krepkih potezah sta narisala gg. župan in šole vodija, prvi vojaške drugi civilne vrline našega milega vladarja. Po besedi pripel je g. župan dosluženim vojakom častne svetinje. Kako vam je mlajša šolska deca strme gledala te ceremonije in svetinje na prsih vže priletnih očancev! Jako ganljiv prizor je bil, ko se na klic postavi 75letni Martin Leiler pred župana še čvrst z mladeniskim ognjem in ponosno gleda svoja okinčena prsa. Kedo bi bil mislil takrat, da bo moža — še junaka čez teden dni vže krila hladna zemlja. Tretji dan sem bil poklican ga previdit bolnega za pljučnico. Ko sem mu omenil cesarjevo slavnost, porosila je starčeku solza iz oči. Ta ni dolgo nosil častne svetinje. Pokopan je, morda prvi odlikovanec — star vojščak — ob osmini cesarskega praznika. — Cvet

in sad — čitam danes — imate okoli metropole. Kaj pa pri nas, mej sivimi gorami 850 m visoko? — Lansko leto baš ta čas skušala sva se s sosedom, kedo bo prvi in več snega nakidal v »Slovenca«. Ne bom pozabil, kako ga nam je nebo natepalo vlani prve tri dni decembra noč in dan, tako, da nas je enkrat bilo le — 5 ljudi — pri zornicah! Bilo ga je najedenkrat 2 m visoko. Letos pa nabiramo v tem času še ali vže — zrele jagode. Sv. Miklavža dan še sem našel popolnoma godno jagodo in tik nje popolno razvit jagodin cvet. Otroci nosijo v šole pomladanske cvetice; celo vijolico duhamo. — Še redkeja lovška, a istinita ko prva prikazen je pa v teh dnevih pri nas ta, da je v nedeljo v jutro prifrčal lep, velik divji petelin v vežo tukajšnjega kovača Pleša, ki ga je vjel. V vojski z jastrebov je petelin opešal in ranjen na nogi se zatekel v varneje zavetje, da se reši pogina. Kedor ne vrjame, in meni, da »farbam«, naj pride naša čudesa gledat, dokler je še čas!

(Z Vrha pri Vincl.) Najpoprej javljam, da je o tem času tu nenavadna gorkota. V sredo, dne 7. t. m. sem šel na sprehod po cesti proti Vinici in sem zagledal na brežuljih mnogo spomladanskih cvetlic, kakor marjetice, trobentice, ali kakor jih tukaj nazivljejo, igelce in še več drugih cvetlic. Tudi grmovje je tu sedaj zeleno, a posebno mladi hruševi in jablanovi cepci. Domača vinska trta pa, ki se je tukaj na vsem Belokranjskem najdalje bila ohranila, pa je v večini vinogradov popolnoma izumrla. Treba bo ameriško trto zasajati. Drugo, kar imam javiti, je to, da po tej stranski cesti hodijo mnogi popotniki. Med njimi je mnogo potepuhov. Pred štirimi tedni je prišel neki tak potepuh k meni in bi me bil kmalu za neko stvar dobro prekanil. Treba bo, da bi se takim postopačem malo bolj trdo na noge stopalo.

(Iz Trnja.) Da se podá šolski mladini trajen spomenik na 50 letnico vladanja našega cesarja, oskrbela se je zastava posebno po prizadevanji gosp. Fr. Rajčevića, ki je v ta namen nabiral darove, pa tudi v svoj žep prav globoko posegel. Zastava je gotova in dne 1. decembra jo je velečast. g. J. Sajovic, župnik in svetnik iz Slavine slovesno blagoslovil. V krasnem cerkvenem govoru je omenjal o pričetku zastav v katoliški cerkvi, o njihovem pomenu in slednjič nekoliko o življenji Marijinem in sv. Alojzija, katerih podobni ste na zastavi. Bodi mu tem potem izrečena najlepša zahvala pa tudi vsem onim, ki so izvolili kaj darovati. — Dne 2. decembra bila je pa slovesna sv. maša, katere se je vdeležilo mnogo ljudstva ter vsi učenci z g. učiteljem. Po sv. maši so se zbrali učenci v lepo okrašeni šolski sobi, kjer je imel župnik Fr. Rajčević slavnostni govor, ki nam je podal sliko cesarjevega življenja in delovanja, na koncu so otroci zapeli cesarsko pesem.

(Iz vođe je rešil) v nedeljo zvečer sanitetni vojak Schmid neko deklico, ki je blizu Hradeckega mosta na dosedaj neznan način zabredla v Ljubljano. Vrhna obleka nesrečnice, ki je klicala na pomoč, se je nahajala pri mostu.

(Iz Kočevja.) Povsod so praznovali jubilejno slavnost z veliko slovesnostjo, tako tudi pri nas; ker se pa večinoma ponavljajo podobni prizori, radi tega ne bom opisoval posameznostij. Večerna razsvetljava je bila dostojna, služba božja se je vršila ob azistenci in meščani so peli Nedvedovo mašo prav izborno, kar je napravilo temveč utiska, ker že dve leti nimamo organista. Po službi božji je spregovoril preč. gosp. dekan nekoliko vspodbudnih besed, primernih tolikej slavnosti. Povabil je tudi vse navzoče, naj se popoldne zopet snidejo, da pred sv. R. Telesom poprosijo Boga za cesarja. In res so se odzvali temu povabilu v mnogobrojnem številu, in kar je posebno hvale vredno, ne le preprosti ljudje, marveč tudi uradniki, ki so v polnem številu prišli in vstrajali do konca. — Takó se je slovesnost vršila v cerkvi. Res v cerkvi, a ta nam ne služi v čast. Znano je morda, da smo letos 14. avgusta položili temeljni kamen novi cerkvi. Mislili smo, da bo morda vendar kmalu se pričela dvigati nova cerkev. A zastoj čakamo. Že od 1. 1866 se bje boj za novo mestu in fari dostojno cerkev. Sedanji dekan si prizadeva že celih 14 let, da bi pričel z novo cerkvijo. Nabralo se je darov krog 30.000 gld., posojilo se je dobilo, načrt je napravil sam

slavni arhitekt Schmidt. A do pričetka zidanja ne pridemo. Občina se res premalo trudi za takó važno stvar. Vse drugo ji je na srcu, samó cerkev ne. Napravili smo v poslednjih letih klavnico, novo šolo, katera žal! večkrat v vodi plava — vodovod in električno luč. Mislili smo, sedaj pride na vrsto — cerkev. Vse tiho! Ne, glasno dovoli, da cerkve še kmalu ne bo! In vendar, koliko težav nam dela ta razpadajoča cerkev! Vsled uradnega odloka zapira županstvo cerkev vselej, kedar močnejše sneži, ali pa kedar razsajajo močni vetrovi. Kolikokrat je bila vsled tega odloka že cerkev zaprta! Služba božja se je morala vršiti zunaj mesta. A kaj to gospodom, ki imajo v rokah oblast, a cerkve ne potrebujejo. Meščanstvo samo pa bi se moralo sramovati svoje cerkve in ne jenjati popreje, dokler se ne sezida nova, primerna razvijajočemu se mestu. Ne omenjati bi teh stvari, ko bi nam ne bil podal prilike k temu dogodek zadnjih dni. Nedeljo 27. novembra zjutraj je razsajajoči vihar naš stolp neusmiljeno obdelaval. Metal je raz streho cele ploče kositarja in desk. Kolika nevarnost za ljudi, zbirajoče se k službi božji! Služba božja se seveda ni smela opravljati v takej nevarnosti. A ker se je bližala cesarska slavnost, morale so politične oblasti vendar kaj storiti. Cesarski nadinženir je preiskal stolp in odredil, da se mora stolp popolnoma razkriti, preden se bo obhajala služba božja. Mestni očetje so seveda vse lepo obljubili, a storiti menda pozabili; nevarnost pa je ista kakor preje. Upamo pa, da se Kočevci v zadnjem letu tega stoletja v toliko poboljšajo, da zberó krog temeljnega kamena pridne zidarje, ki bodo v kratkem času rešili mestu čast, in da bo cerkev, kakor je sedaj mestu v sramoto, vsemu kočevskemu rodu v slavo.

(Graške vesti.) [Izv. dopis.] »Slovenska« maša v Gradcu še zdaj vznemirja nemške duhove. V mestnem svetu je bila zadeva v razgovoru in župan dr. Graf je obljubil vse potrebno ukreniti, da se take nečuvne žalitve nemškega naroda ne pripete nikoli več. Deželni odbor se v izjavah opravičuje, da ni nič zakrivil in da ne more zlikovcev kaznovati, ker cerkev sv. Antona, v kateri so se pele slovenske mašne pesni, ne spada v njegovo področje. Župnik Avg. Skočir zagotavlja, oplašen vsled neprestanih groženj, da nikoli več ne dovoli, da bi se v njegovi cerkvi slovensko pelo. Vendar ni še miru, zakaj nemški značaj mesta Gradca je čedalje v večji nevarnosti. Nenasični Slovenci namreč že prosijo in moledujejo, da dobe vsaj jedno slovensko propoved ob nedeljah. In ni dvoma, da cerkvena oblast prej ali slej ugodí ti skromni želji že iz verskih oziróv. Vsako leto namreč prihaja na stotine Slovencev v Gradec, ki izprva še hodijo v cerkev, a ker ne umejo še nemških propovedí, kmalu izostanejo in se odtujijo cerkvi in veri, sčasom tudi narodnosti, ko padejo v klešče vsemogočih socijalnih demokratov. Cerkev bo morala v okom priti temu zlu. A to bega nemške zagrizence in jim že zdaj beli glavo, ko je še vsa stvar v povojih. — Nemškim buršem ne cveto več rožice tudi v Gradcu ne, kjer so bili do nedavnih časov neomejeni gospodari. Policija jih je začela hudo pestiti. Zahtevala je namreč, da morajo predložiti vse govore spisane, ki so jih mislili imeti na komerzu, prirejenem na čast novemu rektorju, ker govori na laškem komerzu se niso kaj posebno strinjali z avstrijskim patrijotizmom. Burši niso hoteli ugoditi ti zahtevi, in policija je komers prepovedala. Ko so za tem na nekem koncertu demonstrativno začeli prepevati »Die Wacht am Rhein«, pometala jih je policija na plano. Proti takemu nezasišanemu kršenju akademiške svobode so vložili pritožbo in naprosili rektorja profesorja Hoffmanna, naj se potegne za njih pravice. Na zborovanju, ki so ga priredili v avli, jim je rektor prav hladno odvrnil, da se ne more strinjati z njih nazori in da bo le v toliko upšteval njih težnje, v kolikor se skladajo z obstoječimi zakoni, več pa ne. Seveda jih je ta odgovor poparil, ker so mislili, da mora tudi vsak rektor tako plesati, kakor mu življajo.

(Iz Jarenine na Štajerskem.) Tudi pri nas smo lepo proslavili cesarja jubilarja. Veliko ljudsko cesarsko slavnost smo tu obhajali že poleti dne 21. avgusta, pri kateri je imel preč. g. dekan J. Čížek slavnostni govor. Isti večer je bila Jarenina krasno razsvetljena in možnarji so pokali od ranega jutra do poznega večera. Cela slavnost je

delala vso čast Jarenini. Šolsko cesarsko slavnost smo mislili obhajati ob koncu šole dne 14. sept., toda nesrečna smrt naše cesarice nam je to zaprečila, zato smo to slavnost preložili na 2. dec. V predvečer tega dne je bila Jarenina zopet razsvetljena, na hribih so kresovi goreli in možnarji pokali. Dne 2. dec. pa so obhajali šolski otroci na prav lep način svojo cesarsko slavnost. Pri slovesni cesarski službi božji je preč. gosp. dekan blagoslovil kaj lepo šolsko zastavo, g. katehet pa je v primernem nagovoru pojasnil pomen zastave, njenih podob in pomen onega znamenitega dne. Zastava ima na eni strani podobo sv. Alojzija klečečega pred Marijinim altarjem, na drugi strani pa podobo sv. apostolskih bratov Cirila in Metoda, ki se v Jarenini posebno častita, kajti tukajšnje ustno izročilo zatrjuje, da sta se sv. brata tukaj mudila, maševala in naše prednike učila, ko sta potovala v Rim. Zastava, ki je čedno delo mairborskih čč. šolskih sester, je stala blizu 120 gld., katere so zložili vrli jareninski župljani. Kumica zastave je bila velespoštovana gospa A. Ornik, ki je omislila lep cesarski jubilejski trak za zastavo. Po službi božji so otroci pod razvito zastavo veselo korakali iz cerkve v šolo, kjer se je vršila mala posebna slavnost, potem pa smo vsi šli na šolski vrt, kjer so učenci v trajni spomin cesarjeve petdesetletnice vsadili cesarsko lipo, ki še bo lahko poznim rodovom pričala, kako so bili Jareninčani vneti za dobrega svojega cesarja Franca Jožefa I. Lep je bil ta cesarski dan, ne bomo ga pozabili odrasčeni, pa tudi otroci ne.

(Nadvojvodinja Štefanija) se je nastanila s svojo hčerko nadvojvodinjo Elizabeto za nekaj dni v cesarskem gradu Miramaru pri Trstu. Na večer 7. t. m. pričakovali so jo na miramarskem kolo-dvoru zastopniki tržaških oblastev.

(Od tržaške kmetijske družbe.) Na priporočilo imenovane, za blagor tržaškega kmetovalca zelo vnete družbe je vlada podelila te dni nekaterim tamošnjim vinogradnikom premije v znesku po 50 gld. za vzorne nasade z ameriškimi trtami. Ob enem je izrekla vlada še drugim vzgojevalcem ameriških trt posebno priznanje za nasajenje vinogradov z ameriškimi trtami, katerih ne uniči trtna uš. Kmetovalcem vinorodne tržaške okolice, ki je bila že popolnoma uničena po trtni uši in vsled te nesreče gospodarski že skoro na beraški palici, je država s tem podprla z nova pogum za obnovev uničenih vinogradov, ki bodo s časom zopet tako lepo rodili, kakor so pred leti. Kmetijsko družbo pa je zahvaliti za to gospodarsko prerogjenje te pokrajine, katere blagra družba ne izpusti ne jeden trenotek izpred vida. Ako se posreči doseči še brezobrestna posojila brez ozira na tržaški magistrat, ki o tem noče nič slišati, tedaj bode zadobil tamošnji kmetovalec še le pravo pomoč, da se krepko loti obnovev pokončanih vinogradov. Kmetijska družba je tudi v tej zadevi na delu in morda bode imelo nje prizadevanje povoljni uspeh.

(Porotna lista) za okrožno sodišče v Rovinju v Istri se je sestavila prav po želji in volji italijanske stranke. Lahonski listi so že poprej oznanjevali, da bode letošnja porota sestavljena iz oseb uradništva in italijanofilskega meščanstva in da bodo izključeni ljudje iz srednjega ali kmetškega stanu, torej Hrvatje. In tako se je zgodilo. Porotniki bodo sama lahonska »inteligence« in najzagrizenejši nasprotniki hrvatskega naroda. Hrvatski porotniki so v tej poroti popolnoma izključeni, kar znači dovolj, kam so merili naši sovragi v tužni Istri. Poslej bodo sodili in obsojevali hrvatsko ljudstvo sami rabeljni tega ljudstva, s katerim nimajo najmanjšega sočutja, marveč se radujejo, ako morejo pehati v nesrečo slovanski rod. Za to stvar naj bi se vendar pobrigali mero-dajni krogi na Dunaju in vprašali pravosodnega ministra, ali on dopušča, da bi ta klika na jadranski obali smela tako po svoje voliti poroto v nesrečo državi zvestega prebivalstva! Ali niso politični odnošaji pri nas taki, da obetajo resnih dogodkov, ob katerih zopet pokaže avstrijski Slovan, komu je na obstanku Avstrije? In ker je tako, tedaj bi kazalo obračati vendar malo večje pozornosti na razmere tu doli.

(Iz Nabrežine) se nam poroča: Dne 1. dec. zvečer je bila praznično nakitena Nabrežina vsa v zastavah in lučicah do pozne ure. Drugi dan po 10. uri nam je blagoslovil preč. g. kurat spomenik: t. j. kamenito piramido, vrh katere čuva

bronasti cesarski orel, postavljen na trgu pred cerkvijo; spomenik je domači izdelek, iz domačega pridelka t. j. iz nabrežinskega kamna, spomenik, ki smo ga postavili v proslavo petdesetletnice. Pred blagoslovljenjem je pozdravil g. Ign. Tance, župan naš in predsednik odbora za zgradbo spomenika, k redkej slavnosti došle goste, na kar se je spomenik blagoslovil. Po blagoslovljenju je g. Caharija v slavnostnem govoru obžaloval v zbranih besedah, da Nabrežina ne sme z večim zunanjim sijajem proslaviti petdesetletnice, se zahvalil odboru in prispevateljem za spomenik, ki bo pričal vsemu svetu in poznim rodovom o ljubezni in zvestobi Nabrežine do presvitlega jubila. Koncem govora je zadonel trikratni »Živijo« iz grl pričujočih in domači muzikanti so zasvirali »cesarsko pesem« in »Naprej zastave slave« v dokaz, da je Nabrežina zvesta cesarju in domu. Na to smo šli v cerkev k zahvalni sv. maši, v cerkev krasno praznično opravljeno, kjer smo občudovali lepo, ubrano cerkveno petje, ki je dajalo čast Bogu, pohvalo pa g. pevovodji in pevcem. Po slovesni sv. maši z leviti, zahvalnej pesmi »Te Deum« in blagoslovu z Najsvetejšim so nabrežinski veterani defilirali ob spomeniku in mu skazovali po vojaško čast. Krog poldneva so se podali od odbora vabljeni k slavnostnemu obedu, med kojim je bilo slišati več slavnosti primernih govorov in napitnic. — 2. december je bil za Nabrežino pravi praznik. Nihče ni delal. Službe božje se je vdeležilo vse, ako je le moglo, kar priča, da so tudi Nabrežinci zvesti geslu: vse za vero, dom, cesarja. Živeli!

(Zakon o šolskih taksah.) Italijanski listi, pred vsem tržaški »Piccolo«, so poročali, da je deželni odbor v Poreču storil korake pri vladi, da odstopi od prinosa šolskih taks za Istro in da omogoči odpravo zakona o šolskih taksah. »Piccolo« je seveda vso stvar drugače slikal, kakor bi jo bil moral, če bi mu bilo kaj za nepristranost. Židolah z lesnega trga je nekaj kvasil o tem, koliko morajo Italijani »prispevati« k hrvatskim šolam v Istri in morajo iste »vzdrževati« itd. Tako hinavstvo velja na zunaj prav izborno, kjer ne poznajo istrskih razmer, da bi menili, kako »dobre duše« so primorski Italijani. V resnici pa bi bil moral naštetí, koliko hrvatskih šol pa se nahaja v Istri in zlasti takih, h katerim »prispevajo« Italijani, dalje pa navesti, koliko tisoč za šolo godnih hrvatskih otrok nima še danes potrebnega pouka v tej žalostni pokrajini. Ali morda »prispevajo« Lahoni za tiste hrvatske šole, ki jih — ni? Toda stvar je taka: ako tu in tam v kaki istrski šoli čepi po kak lahonski paglavec, ali da se gre za šole, v kateri uganjajo lahonski »maestri« svoje politične burke — tedaj »prispevajo« Lahoni — že takoj za vse namišljene hrvatske šole v Istri! In naposled bode italijanska »zasluga«, ako se odpravi zakon o šolskih taksah in na to pesek v oči nerazsodnemu ljudstvu!

(Trgovinski minister) naznanil je trgovski in obrtniški zbornici, da se v trgovskih krogih z nova ponavljajo pritožbe, ker obstoja časopisni tarif za perijodična objavljenja v kupčijskih zadevah, kakor za kataloge, cenike in jednake tiskovine, pač na Ogrskem, ne pa v Avstriji, in ker so trgovci prisiljeni vsled tega, da morajo taka objavljenja dati tiskati na Ogrskem, oziroma da si morajo dati vpošiljati jih iz Ogrske v Avstrijo. Z ozirom na božično kupčijo bi bilo pač umestno spomniti Avstrijske trgovce nato, da se po razglasu trgovskega ministerstva kakor na Ogrskem, tako tudi v Avstriji dovoljuje za omenjena trgovska objavljenja časopisni tarif pod pogoji, ki v obče veljajo pri pošiljavi teh tiskovin.

(Dr. Karol May.) Med najbolj senzacionalne pisatelje sedanje dobe spada dr. Karol May, katerega spisi se v nekaterih proizvodih bero — ne bero, ampak požirajo. »Senzacionalnih« pisateljev je dandanes pač mnogo drugih, ki se laskajo obdinstvu z lascivnostjo in nenravnostjo in s tem kvirijo posebno mladino. A med nje ne spada dr. K. May. O njem pravi dr. Stein, škof würzburgski: »Ta pisatelj se odlikuje z izrednim darom, zna pripovedovati zanimivo, sveže in poljudno. Njegove popotne povesti, znane v najširših krogih, so mnogostransko poučne, pravno vspodbujajoče in stalne vrednosti, in k temu mnogo pripomore tudi zdraví humor pisateljev. In kar moramo še posebno poudarjati, je krščanski temelj, na katerem so opisane. Proste vsake nenravne lasciv

nosti, odgovarjajo potrebam sedanjega občinstva in zaslužijo odlično mesto v vsaki krščanski hiši. — Od dr. Karola Maya je izšla v našem slovstvu povest »Gozdovnik«. Povest iz ameriškega življenja. Poleg dr. K. Maja III. izdaje poslovenil H. Majar. I. Ljubljana, 1898. Založil in prodaja Anton Turk, knjigovezec. Cena prvemu in drugemu zvezku po 1 krona.

(Nesreča na morju) V bližini kakih 20 milj od brega se je pripetila minole dni velika nesreča na morju med Piranom in Rovinjem v Istri. Italijanski parnik »Capraia« je zadel ob parnik avstro-ameriške družbe »Istria« ter ga tako močno poškodoval, da se je kmalo po sunku pogreznil. Uzrok nesreči je bila gosta megla, ki je krila morje v zadnjih dneh. Vender je, kakor se poroča, dajal parnik »Istria« dosti zgodaj znamenja in signalov, da bi se bila lahko preprečila nesreča; a »Capraia« se za signale ni zmenila in plula z vso močjo proti »Istri«. Poveljnik poslednje je brzo dal vreči rešilne čolne v vodo, da se je rešilo osobe 28 ljudi, a parnik je šel takoj po tem na dno. Tudi ta nesreča govori o lahko miselnosti Italijanov.

(Zahvala.) Dan petdesetletnice vladanja Nj. Veličanstva presvetlega cesarja Franca Jožefa I. praznovala je tudi tukajšnja šolska mladina prav slovesno. Mej drugim razdelilo se je najubožnejšim otrokom mnogo parov čevljev, kakor tudi druge obleke. Da se je ta dobrodejni čin zamo-gel izvršiti, je v prvi vrsti zasluga tukajšnjih šolskih prijateljev, osobito g. I. C. Juvančiča in njegove gospe soproge; potem gospe M. Fankalove ter gg. bratov Koslerjev, Antona Pogačnika, Jak. Matjana in župana Franc Kauschega. Podpisani si šteje torej v prijetno dolžnost, izreči vsem navednim dobrotnikom in dobrotnicam v svojem, kakor tudi v imenu šolskih otrok najiskrenejšo zahvalo. V Šiški, dne 6. decembra 1898. Anton Javoršek, šol. voditelj.

(Tatvina.) Pretečeni mesec je ukradel pri meni na Uncu Franc Fortuna 30 gld. On je rojen v Gorenji Vasi nad Škofjo Loko, star je od 50 do 60 let, velike postave; že v njegovih mladih letih pomrli so mu stariši. Začel je postopati in pohajati od hiše do hiše in od vasi do vasi, posebno je obiskoval zelo rad božja pota, zato je ljudje kličejo po imenu »romar«, on je zelo prijazen ter tudi pomaga opravljati kako malo delo. Veselje ima vzlasti do cerkvenega opravila, zato je seznanil se je z marsikaterim cerkvenikom, da mu ob času kake slavnosti tudi pomaga. Na njegovem obnašanju in govorjenju zapazil nisi nič napačnega, zato smo ga imeli doslej za poštenega in smo mu tudi vse zaupali, tako da smo ga pustili še za varuha, ko smo odšli drugi od doma, a on je pa med tem časom porabil priliko in si je vzel 3 desetake. Imel pa ravno še ni prav hudobnega namena, ker bilo je denarja še dosti več, a on si je vzel samo toliko za majhno podporo. Zvečer istega dne izginil je brez vsega poslovia, pustivši pa nekoliko obleke in dežnik. Naznanil sem takoj drugi dan orožnikom, da naj poižvedo, kje bi bil, a niti duha in ne sluha se ne sliši o njem, zato je opozarjam vse dotične ljudi, kateri ga poznajo, da se ga varujejo, najbolje pa naredi tisti, ako izve za njega, da ga izroči sodišču ali orožnikom, da mu bi povedali: kar ni tvojega, pusti v miru. — Unec, dne 10. decembra 1898. — Ivan Papler, organist.

(Iz tabora vzor-iredente!) Za Plomin v Istri je razpisano mesto občinskega zdravnika. Plača bode znašala letnih 800 gld. in 200 gld. za vozarino. Od prositelja za to mesto pa se na prvem mestu zahteva znanje — italijanščine, potem še le in eventualno znanje »katerega jugoslovanskega narečja«. In Plomin stoji na pristnih hrvatskih tleh in Plominci so pristno hrvatsko ljudstvo! Sedaj pa naj si predstavlja čitatelj položnje hrvatskega naroda v kraju, kjer bode »zdravil« človek. v katerega prsih polje morda vroči plamen političnega sovraštva nasproti ljudstvu, čegar telesni blagor mu bode izročen tako rekoč na milost in nemilost. Poklic zdravnika je sveti človečanski poklic, s katerim mora biti združeno pravo sočutje s trpečim človeštvom. Kako pa zamore izvajati svoj poklic zdravnik med ljudstvom, za katerega blagor nima najmanjše iskricice ljubezni in še več: kako naj zdravi tak zdravnik ljudstvo, čegar jezika ne razume dovolj, da bi umel, kaj mu toži bolnik? Ali naj si najema tolmača? Na vse

te okolnosti pa so prav gotovo mislili oni, ki so razpisovali službo zdravnika in stavili take jezikovne pogoje. A tu je namen jasan. Zdravnik jim bode ob enem političen agitator! Znano je, kako so se italijanaški zdravniki obnašali nasproti slovenskim strankam za časa volitev in pozneje v Trstu. Ako mož ne voli z Italijani, mu ne da zdravil itd. itd. Taki zdravniki so tudi pravcati deroči volkovi za ljudstvo in jako nevarno je, zapati svoje zdravje človeku, ki ti želi mesto zdravja — smrt! Slovane smatra sovražnik za svoje kralne žrtve, kar dokazuje sleherni dan.

(Organizacija Čehov.) Tudi Čehi se gibljejo v krščansko socialnem smislu, dasi se temu gibanju stavijo sedaj še mnoge zapreke. Med trgovci je imenovati »Kroužek českých křesťanských obchodníků«, kateri se že dve leti peča zlasti s prometom s tekstilnim blagom (v kupčiji s trikotnim blagom je dosegel do 15. nov. t. l. letos že 1000 tucatov komadov). Sedaj je »kroužek« vstopil v novo gospodarsko društvo »Národní Jednotelství« v Pragi, Železná ulice č. 539—I. S tem se bo gospodarska organizacija znatno ukrepila.

(Usmiljenka z 90.000 fr.) V malem francoskem mestu Origny je živel neki Burbureax, ki si je s trgovino pridobil veliko premoženje. Ko je umrl, je zapustil kot dediča jedino hčer nuno. Ker ona ne sme imeti denarja, postala je svota 90.000 fr. last ubožcev in bolnikov.

(Obstrukcijonist — rednik.) Nemškonačionalni poslanec in obstrukcijonist Peschka je prosil vodstvo stranke, naj mu dovoli, da gré domov »na bob«. Vodstvo stranke mu ni dovolilo. Prosil je še jedenkrat, češ da je krčmar in župan. »Pri tej priliki se pri nas vsako leto stepó, in jaz kot župan moram biti doma, da se pretepači ne pobijejo«, utemeljeval je svojo prošnjo. — Zakaj pa Peschka ne skrbi v državnem zboru za red? Kot krčmar in župan ima zato pač izkušenj dovolj!

(Javna pravost.) Pravosodni minister v Bruslju predlaga zakon, po katerem se naj pevanje nenravnih pesmij vpríčo otrok kaznuje z 1—3 mesece ječe, oziroma 100—1000 frankov globe.

(Srebro in steklo.) Doslej je bilo nemogoče spojiti srebro in steklo, a neki Hacker na Dunaju je iznašel način spojenja, katero se pri steklenicah rabi z velikim uspehom.

Društva.

(Družbi sv. Cirila in Metoda) je jako neljub posel, da mora v Apihovem »Naš cesar« (izdala za l. 1898 družba sv. Mohorja) popraviti besede, ki se berejo na 182. strani imenovane knjige. Naslednje so: »S pomočjo družbe sv. Cirila in Metoda pa so (koroški rodoljubi) zgradili v sv. Ruprtu poleg Velikovca lepo narodno šolo«. Vrstice naj se resnici na ljubo glasé: »Z malo pomočjo koroških rodoljubov pa je zgradila družba sv. Cirila in Metoda v sv. Ruprtu poleg Velikovca lepo narodno šolo«. — Kdor vé le površno, v koliko težav in materijelnih žrtv je potisnila uprav ta šola družbo sv. Cirila in Metoda — ta se je moral začuditi ob onem toliko neresničnem kot družbo sv. Cirila in Metoda žalečem izrazilu.

(Poročilo o X. občnem zboru podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaju.) To društvo, ki je bilo ustanovljeno v spomin cesarjeve štiridesetletnice l. 1888, imelo je nedavno X. svoj občni zbor, h kateremu je došlo pred določeno uro dovoljno število udov, zanimajočih se za napredek tega društva v korist bednim mladim rojakom na dunajskih visokih šolah. Predsednik gosp. Pukl spominjal se je najprvo v tekočem letu umrlih mož, ki so društvo podpirali, odkar je pričelo svoje delovanje. Jeden izmed najbolj zasluženih za društvo je letos umrl gosp. dr. Jarnej Zupanec, em predsednik kranjske notarske zbornice itd. Ta je bil društveni ustanovnik, a razun tega je društvu vsako leto daroval večjo svoto. Drugi je za društvo zaslužen radi tega, da je bil njega podpornik od početka do svoje smrti in da je kratko pred svojo smrtjo v Kranju nabiral ter večjo svoto poslal v dobrodelne društvene namene. To je gospod Viktor Globočnik, c. kr. notar v Kranju in bivši deželni poslanec. Slava vrlima pokojnikoma! Društveni blagajnik monsignor Fr. Jančar je obširno opisal blagotvorno delovanje društvenega odbora. Iz velezanimivega tega poročila naj sledi sledeče: Društvo je prošlo leto napredovalo v dvojem oziru: I. da so se pomnožili prispevki, in II. da je društvo podpiralo več revnih slovenskih visokošolcev, nego druga leta. Mej darovalci je v prvi vrsti slavni deželni zbor kranjski z 200 gld. To je jedini dež. zbor, ki je društvo ves čas podpiral ter tako društvu naklonil v 10. letih 2000 gld. Izmed ustanovnikov je prvega imenovati premil. kneza in

škofa lavantinskega, dr. Mihaela Napotnika, ki je društvo podpiral vsako leto. Mariborski Slovenci stojé na čelu onih, ki so društvu vsako leto darovali večjo svoto. Za to ima največ zaslug neumorno delujoč mariborski rodoljub gosp. Franc Dolenc, trgovec v Mariboru, ki je vsako leto nabiral ter na ta način v desetih letih društvu nabral čez 800 gld. Bivše leto so mariborski Slovenci darovali 118 gld. 50 kr., pokojni Viktor Globočnik je v Kranju nabral 62 gld., gosp. dr. poslanec V. Pfeifer nabral je v Krškem 41 gl., Fr. Novak, sedanji predsednik »Slovenije« je v Idriji nabral 32 gld., g. Ivan Škerlj, c. kr. dež. sod svetnik v Novem Mestu poslal je društvu v imenu »Narodne čitalnice« polovico čistega prihodka s pomočjo visokošolcev prirejene veselice 24 gl. 45 kr.

V spomin vladarjeve 50letnice so društvu pristopili kot ustanovniki: Društveni predsednik g. Jakob Pukl, s 50 gld., vd. g. dr. France Sedej, kanonik itd. v Gorici, s 50 gld. in g. Urban Zupanec v Ljubljani, s 50 gld. Dohodkov je društvo letos imelo 1869 gld. 95 n.; od teh pripada k osnovni glavnici 150 gld., katera letos iznaša 4890 gld. 68 n. Razpoložna glavnica znašala je letos 1719 gold. 95 n. Vseh stroškov je društvo imelo 1576 gld. 23 n. V 10. sejah se je podpor razdelilo 1476 gld. 50 n. med 58 dijakov v 293 slučajih. Podpor v denarju je bilo 885 gld., in 2366 obednic po 25 n. Upravni stroški znašali so 99 gld. 72 n. Po študijah je bilo mej podpiranci: 29 juristov, 7 medicincev, 9 filozofov, 10 tehnikov, 1 slušatelj umetne obrtne-, 1 vinarske šole, 1 kiparske akademije. Po deželah je bilo 44 iz Kranjske, 9 iz Štajarske, 4 iz Primorske in 1 iz Koroške. V desetih letih je društvo razdelilo 10.394 gld. 46 kr. — G. dr. J. Hočvar poroča v imenu revizorjev, da so račun v najboljšem redu, ter predlaga, da se društvu blagajniku veleč. g. dr. monsign. Fr. Jančarju za trudapolno in požrtvovalno delovanje izreče najtoplejša zahvala. Vsprejme se jednoglasno. Predsednik Pukl omenja, da je društvo žalibog izgubilo zelo delavno moč, namreč veleč. gosp. dr. Sedeja, ki je, imenovan kanonikom, preselil se v Gorico. Osem let je omenjeni gospod bil za društvo neumorno delaven, tako, da ga je društvo imenovalo častnim udom. Govornik predlaga, da se tudi danes zbor spominja blagega dobrotnika ter da se najtoplejša zahvala zabilježi v zapisnik. Sprejme se jednoglasno. Monsignor Fr. Jančar predlaga, da se za izvanredne zasluge za društvo v teku desetih let društvenega obstanka imenuje častnim udom gosp. Franc Dolenc, trgovec v Mariboru. Predlog je bil vsprejet jednoglasno. Pri volitvah bil je na predlog gosp. dvornega in sodnega odvetnika dr. Seshuna dosedanji predsednik g. J. Pukl jednoglasno predsednikom in gosp. dr. Fr. Vidic, c. kr. uradnik drž. zak. jednoglasno tajnikom izvoljen. Ves drugi odbor je ostal, kakor lani. Časnikom in vsem, ki so v prosep društva kaj storili, izrekel je zbor iskreno zahvalo.

Darovi.

Jubilejski darovi za družbo sv. Cirila in Metoda. Poslali so: Vodstvo moške in vodstvo ženske podružnice v Št. Juriju ob juž. železnici po 43 gld. — Podružnica v Ljutomeru iz nabiralnika pri gosp. Šeršenu 5 gld. — Podružnica v Žužemberku po gosp. Ivanu Pehaniju 40 gld. 44 kr. — Iz nabiralnika v Petričevem hotelu kot dobiček od biljarda po g. J. Kamnikarju iz Radeč pri Zidanem Mostu 5 gld. — Vesela družba pri Pintarju v Kandiji 3 gld. 50 kr. in č. gospod prof. dr. Josip Marinko v Novem Mestu 5 gl. — G. Wisjan iz Trsta 14 gl. 20 kr. — Č. gosp. J. Stabuc, kap. pri Sv. Lovrencu nad Mariborom, iz nabiralnika v gostilni gosp. Pernata 5 gld. — G. prof. Anton Štritof v Kranju nabral 20 gld. — Č. g. Josip Grašič, župnik v Bermu pri Paznu, daroval 5 gld. — Č. g. Matej Preželj, župnik v Mavčičah, 5 gld. — Gdč. Adela Pfeifer, poštna upraviteljica na Vinici, nabrala v veseli družbi 3 gld. 70 kr. — Mohorjani v Radečah na Gorenjskem po č. gosp. župniku Lavtičarju 2 gld. — Planinski čitalničarji po gosp. Al. Gratnerju 13 gld. 50 kr. — Ob prvem predavanju preč. gosp. prvomestnika Tomo Zupana o družbi sv. Cirila in Metoda dne 4. decembra se je nabralo v »Slovenski krščansko-socialni zvezi« v Ljubljani 7 gld. 95 kr. — Č. gosp. župnik Mart. Meško 2 gld., č. g. kapelan Ivan Zadravec 1 gld. in slav. »Bralno društvo Kapelsko« 2 gld. — Č. gosp. konz. svetnik dr. Jos. Dolenc za Miklavža 10 gld. — Č. g. Avguštin Skočir, kurat v deželni bolnici v Gradcu, doneske za 4 mesece (september, oktober, november in december) 20 gl. — Žužemberška podružnica po č. gosp. kapelanu Henriku Povšetju 20 gld. — Darovali so v Loki p. n. gg.: I. Tomažič 2 gl., dr. A. Arko, E. Bur-

dyk, F. Kumer, A. Kumer, S. Peharec, B. Bežek, I. Eder, V. Premk, I. Zdražba, J. Premk, N. Lenček, B. Krener, S. Flis, J. Pavlič, L. Lušnik, J. Klobova, I. Koceli, M. Žigon, K. Pehar, G. Carman, A. Homan, M. Juvan, T. Hafner, F. Benedičič, J. Zettel, V. Lušnik, A. Gašperin, L. Lavrič, J. Jelovčan, G. Majer, I. Hafner, L. Hafner, A. Hafner, M. Debelak, V. Košir, P. Logonder, F. Šink, I. Košir, F. Dolenec, I. Demšar po 1 gld., I. Bregant, M. Brentež, I. Flis, A. Demšar, M. Jesenko, M. Dolenec, M. Maček, I. Maly, A. Sušnik, F. Sušnik, I. Debelak, A. G., F. Vernig, J. Okoren, J. Šubic, M. Klun, A. Molinaro, A. Jamnik, I. Žužek, A. Hafner, I. Kaiba, J. Košir, Hafner, J. Zeller, J. Dolinar, Gaber, A. Leskovec, F. Cadore, J. Gašperin, J. Demšar, J. Kalan, I. N., vsi po 1 krono in M. Trdina 30 kr. — V Kranju so pa darovali p. n. gg.: C. Pirc 1 gld. 50 kr., dr. V. Kušar, Al. Lavrenčič, V. Majdič, Iv. Maselj, Apt. Peterlin, Fr. Peternel, Mara Rakovec, dr. E. Šavnik, Anton Štrifot, dr. Josip Tominšek, Iv. Varl in And. Žumer po 1 gld., M. Bregant, Franja Eržen, Em. Jurman, T. Majdič, Mar. Mayr, Ferd. Polak, A. Praprotnik, Vil. Rus, Ferd. Sajovic, Janko Sajovic in Ana Šumi po 50 kr. — Bog plačaj vsem dobrotnikom in vzbudi potrebni družbi še mnogo podpornikov v tekočem letu.

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Tretji izkaz prispevkov slovenskih občin za cesarjev spomenik. Darovale so nadalje: Cerklje pri Kranju 30 gld.; Št. Jurij pri Kranju 25 gld.; Dolenji Logatec 50 gld.; St. Vid nad Ljubljano 80 gld.; Jelšane 30 gld.; Sv. Križ pri Ajdovščini 25 gld.; Trebnje 20 gld. in Il. Bistrica 20 gld.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 12. decembra. Cesar je vsprejel barona Banffyja v jednourni avdijenci. Poslednji je nato konferiral z grofom Goluhovskim, s Kallayem in grofom Thunom. Zvečer odpotuje Banffy v Budimpešto.

Dunaj, 12. decembra. Cesar je posebno prijazno vsprejel Banffyja ter mu mej drugim dejal: „Le vztrajajte na svojem mestu, jaz pa vztrajam na vaši strani.“

Dunaj, 12. decembra. Državni zbor bo imel v torek in četrtek po dve seji, ker vlada želi, da se vsprejme v zbornici zakon o krajevnih železnicah.

Dunaj, 12. decembra. Z ozirom na zopet pričeto obstrukcijo od strani opozicije v državnem zboru se je cesar izrazil: „Žrtvoval sem grofa Badenija, ker sem upal, da se s tem res doseže mirno zborovanje; ker pa je bila ta žrtva zastoj, nisem več pripravljen donašati takih žrtev brez koristi.“

Dunaj, 12. decembra. Poljski klub je imel sejo o položaju ter sklenil vztrajati na dosedanjem stališču. — Poslanec Gnięwosz je naznanil, da se je spravil s cerkvijo in storil vse, kar mu je bilo storiti zaradi dvoboja.

Dunaj, 12. decembra. Ministrom za Hrvatsko in Slavonijo je imenovan Ervin Cseh. Včeraj je položil prisego v cesarjeve roke.

Dunaj, 12. decembra. Poročila, da sta poslanca Trum bič in Perić izstopila iz slovenske krščansko - narodne zveze, niso resnična.

Budapešta, 12. decembra. Zaradi predsedstva vlada dela na to, da se napravi kompromis mej večino in opozicijo. — Bivši predsednik Szilagyi je prišel včeraj na Dunaj.

Budimpešta, 12. decembra. Poročila iz dunajske državne zbornice so vzbudila pri liberalni stranki veliko zadovoljnost.

Budapešta, 12. decembra. Volitev predsednika vrši se v ponedeljek, 19. decembra. Vladni kandidat za predsedniško mesto, Stefan Tisza, ima prav malo nade na zmago, ker se je proti njemu izjavil tudi jeden del članov liberalne stranke. V krogu te stranke se imenuje posl. Bela Lukacz kandidatom za predsedniško mesto.

Budapešta, 12. dec. Dosedaj je podpisalo načrt posl. Kol. Tisze 241 poslancev. Pet podpisov od strani liberalne stranke še pričakujejo. Ker bodo predlog podpirali tudi hrvatski poslanci, sme vlada računati na zmago.

Zagreb, 11. decembra. Okrajni načelnik Strgar je pri dopolnilni volitvi za okraj Pisarovina zavrnil kandidature opozicijskega kandidata profesorja Pasarića, „Obzorovga“ urednika, ker se nahaja sedaj v ječi. Izvoljen je bil nato s 43 od 315 glasov vladinovec Vuksan. Volilo ga je le osem neuradnikov.

Pariz, 11. decembra. Špansko-ameriško mirovno pogodbo so pooblaščenici podpisali sinoči ob 9. uri.

Dunaj, 13. decembra. Poslanec Lemisch je v zbornici predlagal, naj se prične razprava ob odgovoru grofa Thuna na interpelacijo zaradi rabe nemškega jezika na Koroškem, Štajarskem in Primorskem, ter zahteval za svoj predlog glasovanje po imenih. Pri glasovanju je bil Lemischev predlog odklonjen z veliko večino, ker so se antisemiti in liberali veleposestniki umaknili glasovanju. — Potem je sledila razprava o vredbi plač državnih služabnikov.

Dunaj, 13. decembra. Splošno se govori, da bo vlada v gosposki zbornici v soboto zasedanje državnega zbora preložila.

Dunaj, 13. decembra. Mej vlado in mladočešk. poslanci je nastal razpor. Češki poslanci zahtevajo, da vlada v bodočem zasedanju deželnega zbora odgovori na adreso večine češkega dež. zbora, vlada se pa temu odločno upira.

Dunaj, 13. decembra. V državnem zboru bodete rešeni le še predlogi o uravnavi plač služabnikov in o krajevnih železnicah.

Dunaj, 13. decembra. „Fremdenblatt“ odgovarja na članek „Hamb. Corr.“, ki se peča še vedno z znanim odgovorom grofa Thuna in ki dostavlja: „Vsekako ima grof Thun dovolj prilike premišljevat, kje naj avstro-ogerska monarhija išče svoje zaveznike in svoje nasprotnike“. „Fremdenblatt“ odgovarja, da je grof Thun že toliko politik, da ve razločevati mej prijatelji in sovražniki, in že tak minister svojega cesarja, da pozna zveze cesarjeve in ve presojati vrednost takih zvez za oba dela.

Dunaj, 13. decembra. „Wiener Abendpost“ izjavlja, da se v železniškem ministertvu sicer resno proučavata načrta za predilsko in železnico čez Ture, da pa se vlada še ni odločila za noben načrt.

Dunaj, 12. decembra. Deputacija poštarjev Baar, Hoppe, Schrey, Stoisser je bila danes od cesarja milostljivo sprejeta. Po besedah vladarjevih, da se bode s to zadevo natančno bavil, je upati, da se usoda poštnega deželnega osobja kmalo zboljša.

Dunaj, 13. decembra. Napetost mej naučnim ministrom in mej slovenskimi poslanci je vedno večja, povod temu so šolske razmere na Spodnjem Štajerskem, kjer vlada pospešuje germanizacijo slovenskih šolarjev.

Dunaj, 13. decembra. Od ruskega cara predlagani mirovni shod je preložen do maja zaradi nejasnih mejnarodnih političnih razmer.

Trst, 13. decembra. Agitacija proti osnovi hrvatske gimnazije v Pazinu je od strani Italijanov vedno hujša. Po vzgledu dežel. odbora pripravljajo izjave vse laške občine ter se bodo sklicevali tudi ljudski shodi. Isto baje store Hrvati in Slovenci za osnovo gimnazije.

Zader, 12. decembra. Včeraj zjutraj ob polušestih so čutili na raznih krajih Dalmacije precej močan potres.

Budimpešta, 13. decembra. Listi opozicije pišejo, da bo opozicija v zbornici porabila vsa sredstva, da podere sedanjo vlado. Glasilo katoliške ljudske stranke pozivlja volivce podpirati opozicijo, ker deluje na propad sedanje liberalne vlade in sploh liberalizma. (!)

Berolin, 13. decembra. Državni tajnik Bülow je v državnem zboru v daljšem go-

voru zavračal trditve nekaterih krogov, češ da je vsled govora avstrijskega ministra grofa Thuna trozveza precej omajana. Govornik je naglašal, da je trozveza tako trdna, da jej ne more škodovati nobena taka izjava.

Pariz, 13. decembra. Vsled poročil raznih listov o prihodu Dreyfusa se vlada boji večjih nemirov in je izredno pomnožila stražo v vseh delih mesta. Vsi kolodvori so zastraženi.

Pariz, 13. decembra. Ministerski predsednik Dupuy je za dobo treh mesecev odstavil župana algirskega, ker je kot antisemit na nekem shodu bičal sedanji zistem.

Carigrad, 13. decembra. Veliki knez Nikolajević dospe na obisk sultana povodom otvoritve spominske cerkve v Galatariji.

Hennebergova svila

od 45 kr. do gld. 14-65 meter — jedino prava, ako se naroči neposredno od mojih tovarn — črna, bela in barvena. — najbolj modernih tkanin, barv in vzorcev.

Na zasebne poštnine in carine prosto na dom. — Vzoro! obratno. — Dvojni pisмени porto v Švico.

Tovarne za svilo G. Henneberg
51 (e. in kr. dvorni zalagatelj) v Curihu. 11 1

ŽIVJEK: GIESHÜBL Sauerbrunn.

10. decembra. Angela Vrenk, železniškega čuvaja hči, 3 mesece, jetika.

V bolnišnici:

8. decembra. Ivan Dovč, črevljar, 38 let, jetika.

9. decembra. Franc Kocijan, dninar, 51 let, pyelonephritis.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebe	Padavina v 24. urah v mm
12 9. zvečer	743 7	—1 8	sl. jug	megla	
13 7. zjutraj	740 0	—1 8	sl. jzvh.	megla	0.3
2. popol.	739 4	1 3	sl. svzh.	del. jasno	
Srednja večerajšnja temperatura —1 2°, za 0-1° nad normalom.					

Izvirnik: Giesshübl Sauerbrunn, želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih. Prospekti zastoj in franko.

MATTONIJEVE
GISSHÜBLER
najčistije lužne
KISELINE

ki se po izreku medicinskih avtoritet s posebnim vspehom rabi pri boleznih: motenem prebavljenju, želodnem kataru, slabem želodcu, pomanjkanju slasti do jedi, zgagi itd., ter katarih v sapilih, zasliženju, kašlju in hripavosti. 1—50

Henrik Mattoni v Giesshübl Sauerbrunn.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specialnih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Preselitev!

Uljudno naznanjam, da sem se s svojo mlekarno preselila izpod semenišča na

Francovo nabrežje št. 27
v Kendovo hišo za vodo.

Fani Fabijan,
mlekarna.

872 3—1

Organist

cecilijanec) in mežnar se sprejme v župniji Šmartno pri Gornjem Gradu. Več se izve pri cerkvenem predstojnistvu.

Šmartno pri Gornjem Gradu, 5. dec. 1898.

858 3—3

Jak. Křtak, župnik.

Prijatelji slovenske akad. mladine, naročite se na

„ZORO“

ki je glasilo slov. katol. akadem. dijaštva.
Cena: Za nedijake 1 gld., za dijake 60 kr.
Upravnik: Pavel Marija Valjavec, stud. iur., Dunaj, V., Matzleinsdorferstrasse 76, IV, 30.

Natjecaj.

U stolnoj orkvi djakovačkoj ima se
dné 1. veljače 1899 popuniti izpražnjeno jedno
mjesto

koralnoga pjevača

tenore primo **eroico**. Natjecatelji imaju svoje
molbe podpisanomu podneti najkasnije do 15. sieč-
nja 1899.

S tim mjestom skopčana je godišnja plaća
i to:

1. U gotovom 600 for. (šest stotin forinti),
2. stan u naravi, odnosno relutum od 100 for.
(sto forinti),
3. šest hvati gorivih drva.

Natjecatelji moraju se izkazati, da su tjelesno
podpuno zdravi i da nisu 40. godinu prekoračili;
zatim da su figuralnom i koralnom pjevanju po-
svema vješti.

U Djakovu, dné 9. prosinca 1898.

Stolni kaptol u Djakovu.

Pristni „Finger“!
Plzenjske pive grenčeč,
najbolše sredstvo zoper težave v želodcu,
je dobiti v Ljubljani pri 864 2-1
F. Pettauer-ju, trgovcu z dišavami.

Najbolše in
najzdravejše kadenje
je brezdvomno ono z

„Mörathon-om“.

Pristno le z varstveno znamko
„otročjo glavo“.

Majhen zvezek zadostuje, da
5-6 zvezkov tobaka stori blago-
vkusnega, prijetnodišečega in
zdravega.

Edini izdelovalec
Th. Mörath
v Gradcu,
prodajalnica dišav
„zum Biber“.

Za Kranjsko prodaja
na debelo **Fr. Pettauer**
v Ljubljani. — Mali zvezek 10 kr., velik 30 kr., 12 malih
ali 4 veliki zvezki franko po povzetju glđ. 1-26. 815 10-4

Preklio.

Kar sem jaz proti g. Franc Kovaču, mesarju in go-
stilničarju govoril, da je on od mene omenjeno meso pro-
dajal, ni resnica, in nimam proti njegovi mesnici nič sla-
bega omeniti, ravno nasprotno.

Novo mesto, dné 9. decembra 1898.

870 1-i **Franc Stamcar**, dimnikar.

Usojam si slavnemu občinstvu naznaniti, da prevzemam
in izvršujem točne naročila na 294 37-35

kavo, čaj, olje, riž, makarone, delikatese,
sadje, ribe, vina itd.

Pošiljatve v omotih po 5 klg. oddajam po pošti, ona
od 30 klg. naprej pa po železnici s povzetjem.

Take pošiljatve se izplačajo vsakomur, posebno p. n.
gg. krmarjem, družinam in onim, ki rabijo za dom različne
jestvine ali želé o raznih prilikah nabaviti si specialitete,
katerih se na deželi ne dobi, ali pa le zelo drago, n. pr.
morske ribe in rake, sveže sadje, fino olje itd.

Glavni moj namen je razpošiljati dobro blago
in po nizki ceni.

Cenike doposlijem radovoljno in brezplačno. Za p. n.
gg. trgovce imam poseben cenik in morem dajati blagó po
tako nizkih cenah, da se ne bojim konkurence.

Tudi sprejemam zastopstva in vsakojaka posredovanja.

Z odličnim spoštovanjem

Ernest Pegan v Trstu,
ulica S. Francesco št. 6.

Št. 42493.

Razglas.

868 3-2

Podpisani mestni magistrat daje s tem naznanje, da se bode vsled
sklepa občinskega sveta deželnega stolnega mesta Ljubljane z dné 29. no-
vembra letos od 15. t. m. naprej **prodaja drvá premestila** s cesarja
Jožefa trga, odnosno s Poljanskega nasipa na sv. Jakoba trg in na
dalje le na tem mestu dopuščala.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dné 5. decembra 1898.

Št. 13156.

Razglas.

873 3-1

V deželni blaznici na Studencu se bo **zgradilo jednonad-
stropno, prosto stoječe poslopje** za stanovanje zdravnikov; na oba
že obstoječa oddelka za besne pa se bo **postavilo še jedno nadstropje**.
Za oddajo tega dela se razpisuje znova

pismena ponudbena obravnava

do vštete dné 23. decembra t. l. do 12. ure dop.

To delo se bo oddalo le jednemu glavnemu podjetniku proti plačilu
po pavšalnih zneskih za dovršeno delo ter se bodo torej sprejemale le
take ponudbe.

Dotični stavbinski podatki, namreč pogoji, načrti, popis stavbe, so na
razgled v pisarni deželnega stavbinskega urada na Turjaškem trgu št. 4
v navadnih uradnih urah.

Ponudniki naj svoje ponudbe vsaj do 23. decembra t. l. do 12. ure
dopoludne oddajo pri vložnem zapisniku deželnega odbora kranjskega.

Ponudbe morajo biti kolekovane in zapečatene z napisom na za-
vitku: »Ponudba za zgradbo poslopij na Studencu«. Vsaki ponudbi se
mora priložiti 2000 glđ. jamščine, bodisi v gotovini, bodisi v hranilničnih
knjižicah, ali v avstrijskih državnih dolžnih pismih po kurzni ceni, če ta
ne presega minimalne vrednosti.

Vsak ponudnik se mora v ponudbi izjaviti, da so mu znani vsi
zgoraj omenjeni stavbinski podatki ter da se pogojem podvrže.

Ponudniki naj zapišejo razločno s številkami in besedo, kateri pav-
šalni znesek zahtevajo za obe hiši za besne in za hišo za zdravniško sta-
novanje, ter naj ponudbi pristavijo kraj in dan in lastnoročni popis.

Deželni odbor si pridržuje pravico, izmed ponudnikov po svojem
prevdanku izbrati si podjetnika ne gledé na to, koliko kdo zahteva ali pa
tudi razpisati novo obravnavo.

Oziralo se bo le na pismene, v razpisni dobi došle ponudbe.

Gledé varščine (kavcije) opozarjajo se ponudniki na splošne pogoje.

Od dež. odbora kranjskega

v Ljubljani, dné 12. decembra 1898.

Koverta s firmo
vizitnice in
trgovske račune
priporoča

Katol. tiskarna
v Ljubljani.

Služba organista in cerkvenika

ki naj bi se ob jednem pečal s kakim rokodelstvom,
se oddá z novim letom.

Zupni urad Ajdovec,
pošta Žužemberk. 856 3-3

Odvetniškega koncipijenta

proti dobri plači išče

DR. JOSIP FURLAN,

advokat v Ljubljani. 859 3-3

Prva največja kranjska tvrdka.

Od 1. novembra nadalje:
Dunajska cesta št. 6,
poleg lekarne Piccoli.

Ilustrovane cenike pošiljam na
zahtevanje brezplačno.

Fran Primožič,

jermerar in sedlar

Sv. Petra cesta 34

Ljubljana,

priporoča se slavnemu
občinstvu in prečastiti
duhovščini v vsakoršno

izdelovanje

jermerarskih in sedlarskih proizvodov,

katera okusno, trpežno in ceno izvršuje.

Ravno tam je velika zaloga različnih konjskih oprem za vožnjo
in ježo itd. — Izdelovanje jermen za stroje, mlino in zvonove.
Poprave se dobro in po ceni izvršujejo. 471 50-46

Zunanja naročila se vestno in točno izpolnjujejo.

Dunajska borza.

Dné 12. decembra.

Skupni državni dolg v notah	101 glđ. 15 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 » 10 »
Avstrijska zlata renta 4%	120 » 10 »
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101 » 20 »
Ogerska zlata renta 4%	120 » 15 »
Ogerska krona renta 4%, 200 »	97 » 70 »
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 glđ.	914 » — »
Kreditne delnice, 160 glđ.	358 » — »
London vista	120 » 65 »
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	59 » 02 1/2 »
20 mark	11 » 80 »
20 frankov (napoleonidor)	9 » 56 1/2 »
Italijanski bankovci	44 » 45 »
C. kr. cekini	5 » 70 »

Dné 11. decembra.

4% državne srečke l. 1854, 250 glđ.	166 glđ. 50 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 glđ.	159 » — »
Državne srečke l. 1864, 100 glđ.	193 » — »
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	98 » 90 »
Tisine srečke 4%, 100 glđ.	138 » 25 »
Dunavske vravnave srečke 5%	130 » 50 »
Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	107 » 70 »
Posojilo goriškega mesta	112 » — »
4% kranjsko deželno posojilo	98 » 25 »
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98 » — »
Prioritetne obveznice državne železnice	220 » — »
» južne železnice 3%	180 » 15 »
» južne železnice 5%	125 » 25 »
» dolenskih železnice 4%	99 » 50 »

Kreditne srečke, 100 glđ.	203 glđ. 50 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 glđ.	170 » — »
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 glđ.	19 » 60 »
Rudolfove srečke, 10 glđ.	25 » 50 »
Salmove srečke, 40 glđ.	85 » 50 »
St. Genois srečke, 40 glđ.	84 » 50 »
Waldsteinove srečke, 20 glđ.	60 » — »
Ljubljanske srečke	24 » 25 »
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 glđ.	155 » 75 »
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3510 » — »
Akcije tržaškega Lloydja, 500 glđ.	430 » — »
Akcije južne železnice, 200 glđ. sr.	63 » 75 »
Splošna avstrijska stavbinska družba	114 » — »
Montanska družba avstr. plan.	196 » 50 »
Trboveljska premogarska družba, 70 glđ.	173 » — »
Papirnih rubljev 100	127 » 37 »

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zube pri žrebanjih, pri izžrebanju
najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kuliantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
l. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l. Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.